

КРИВ ЈЕ

Што је:

за време рата, оружаног напада бомбардовањем тадашње Савезне Републике Југославије од стране коалиције снага НАТО пакта и истовремено оружаног сукоба између војних снага СРЈ, Републике Србије и Републике Црне Горе и полицијских снага Републике Србије са једне стране, те са друге стране тзв.Ослободилачке војске Косова (ОВК), оружаног формација припадника албанске националности који живи у Аутономној покрајини Косово и Метохија, као припадници јединице «Шкорпиони», која је била у саставу МУП-а Републике Србије, кршили правила међународног права из члана 2 став 1 и члан 3 став 1 тачка 1 а) Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године, IV Женевска конвенција («Службени лист ФНРЈ» број 24/50), те правила члана 51 став 1, 2 и 3 Протокола I уз Женевску конвенцију од 12.08.1949. године о заштити жртава међународних оружаног сукоба («Службени лист СФРЈ» - Међународни уговор број 16/78) и правила из члана 1 став 1, те чланова 4 став 1 и 2 тачка а) Допунског протокола II уз Женевску конвенцију од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаног сукоба («Службени лист СФРЈ» - Међународни уговор број 16/78), тако што су:

по доласку јединица «Шкорпиони» у Подујево дана 28.03.1999.године, и размештаја припадника ове јединице по кућама у дворишту куће породице Г. која се налази у улици Р. М. број 3, заједно са правноснажно осуђенима и то: Ц. С. (пресуда Окружног суда у Београду К.бр.1823/04 од 17.06.2005.године), М. Д., Б. Д. и Ш. М. (пресуда Окружног суда у Београду, Веће за ратне злочине, К.В.4/2008 од 18.06.2009.године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 К-По2 3/2010 од 24 и 25.05.2010.године) и неколико НН припадника јединице у саставу МУП-а Републике Србије, из аутоматских пушака калибра 7,62 испалили више пројектила у групу цивилних лица, жена и деце, житеља Подујева, албанске националности са намером да их лише живота, која лица нису учествовала у непријатељствима а враћени су сви са улице у двориште Г. услед чега је смртно страдало 14 цивила од којих су 7 били малолетни и то: Н. Б. рођена 1984. године, Ш. Б. рођен 1986. године, Ш. Б. рођен 1989. године, Д. Д. рођена 1990. године, А. Д. рођен 1992. године, М. Д. рођена 1995. године, и А. Д. рођен 1997. године, и седам пунолетних и то: Ш. Б. рођена 1956. године, Ф. Л. рођена 1978. године, Н. Л. рођена 1945. године, С. Б. рођена 1960. године, Ш. Б. рођена 1932. године, И. Д. рођена 1930. године, Ф. Д. рођена 1963.године, док је пет малолетних цивилних лица тешко рањено и то оштећени: С. Б. рођена 1985. године, Ф. Б. рођен 1986. године, Ј. Б. рођена 1988. године, Ј. Б. рођена 1990. године, и Г. Б. рођен 1993. године

-чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези чл. 22 КЗ СРЈ

па га суд применом наведеног законског прописа и чланова 5,33, 38, 41, 50 КЗ СРЈ

О С У Ђ У Ј Е

на казну затвора у трајању од 20 (двадесет) година у коју му се урачунава време које је провео у притвору, почев од 19.10.2007.године, када је лишен слободе, па надаље

На основу чл. 196 ст.4 ЗКП оптужени се ослобађа плаћања трошкова поступка и паушала и исти падају на терет буџетских средстава.

На основу чл. 206 ЗКП оштећени се упућују на парницу, ради остваривања свог имовинскоправног захтева.

О б р а з л о ж е њ е

Оптужницом тужилаштва за ратне злочине КТРЗ бр.12/07 од 14.04.2008.године, прецизираној на претресу 20. 09. 2010. године стављено је на терет оптуженом Ђукић Жељку да је заједно са већ осуђенима Циџан Савићем, Милић Драганом, Бераџић Драганом и Штепа Милодрагом извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ.

У завршној речи заменик тужиоца за ратне злочине навео је да из изведених доказа произилази да је оптужени учествовао у извршењу дела, па је предложио да га суд огласи кривим и осуди на казну имајући у виду све околности од значаја за одмеравање казне.

Оптужени се изјаснио да не признаје да је учинио кривично дело које му је стављено на терет, навео да остаје у свему при одбрани коју је током поступка износио пред судом.

На претресу од 8.07.2010.год. поновио је да је камионом у коме је било наоружање до Пролом Бање управљао он, због тога што је резервни полицајац који возио камион био уморан и уплашио се, а друштво му је правило Савић Д. Не може да објасни због чега овај сведок, Милић Савић, који је био заменик команданта и који је био непосредно задужен да у Пролом Бањи дели оружје и неки други сведоци ово не потврђују, већ кажу да је камион са оружјем стигао касније. Оптужени је навео да су униформе задужили у

Београду, у Бубањ потоку, он је добио две униформе, јер је био крупан, а сви су добили опасаче, капе, футроле за лисице, футроле за пиштоље, као и ножеве који се стављају на аутоматску пушку чије су дршке дужине око 10 цм, сечиво око 15 цм, и налазе се у пластичном омоту - корицама из којих могу да се извуку, користе се за стављање на пушку као бајонет, али и као маказице за нпр. сечење жице. Нож су сви припадници носили или за појасом или на борбеном прслуку, на његовом посебном делу са леве стране који је и направљен тако да служи за ношење овога ножа. Нож је увек носио на борбеном прслуку са леве стране груди, на посебном делу који је направљен за то, па претпоставља да је и том приликом када је нож добио да га је носио управо на овом делу. Међутим, када су добили оружје и поделили аутоматске пушке, нису добили пиштоље, нити лисице.

Иначе, оружје је подељено вече пред полазак у Подујево, у приземљу хотела у посебној просторији. Добио је сандук са десет пушака које је требало да подели припадницима свог одељења, којих је било шест или седам. Очистили су свих десет пушака из сандука. Када је делио пушке сачинио је списак у који је унео број пушке и име особе коју задужује, али при томе није уписивао податке из личне карте никог од бораца, па ни сведока П-1. Исказ сведока П-1 који говори о томе да га је оптужени вређао када је видео податке у личној карти није тачан. Пушку коју је узео за себе обележио је на два места, али о томе нико ништа није знао, нити је то све до овога поступка било коме рекао или показао. Због тога би и данас, када би му биле показане све пушке, могао да препозна своју, па би из тога могло и да се утврди да из те пушке није пуцано у Подујеву.

У Пролом Бањи се све сводило на чекање- да се подели оружје, да се крене на Косово. У близини хотела било је кафића, црква, коју је посетио, базен, па су време проводили тако што су одлазили на та места. Видео је у холу хотела да С. Г., а можда и Т. М. показују млађим војницима како се обављају борбе и рукује оружјем.

Иако се ошишао пре поласка на Косово, неко га је у Пролом бањи поново шишао машиницом. Обријао се пре поласка на Косово. Ту су се и сликали, не зна ко је понео фотоапарат, али се са Т. М., С. З., Н. К. и покојним Р. сликао пре него што су отишли у Подујево. На другом терену на Косову фотоапарат нису имали. Док је био у Пролом бањи, пре поласка за Подујево, био је у соби са С. Д. на другом или трећем спрату, сигурно зна да се пењао лифтом до собе. Није могао да се сети колико је времена провео у Пролом бањи, могуће је да је тачно како је сведок С. М. навео да су у Пролом бању стигли 26., између 10 и 12 часова пре подне, да су тог и наредног дана боравили у хотелу Радан, да је 27. увече дошао командант Тутинац, подељено је оружје и да су кренули у рану зору у Подујево.

У Пролом бањи јединица се формирала у водове и одељења, командир једног вода био је М. Д., другог О. Р., трећег В. З., а С. Г. је командовао извиђачима. Сваки од водова имао је по 20 до 30 војника, у воду извиђача било је можда десетак војника. Он је био командир једног одељења, у саставу вода М. Д. и у његовом одељењу били су С. К., С. Д. покојни Б. М. вероватно

покојни Р. и сведок [REDACTED]. Сведок [REDACTED] је одмах, он га тада није ни познавао, нити је знао о коме се ради, тражио да пређе у друго одељење, о чему су га обавестили Ђ. М. и Н. К. Касније, након што су се вратили из Подујева, уместо Медић Драгана је постао командир вода. Сећа се да га је командант јединице М. С. позвао у своју собу и рекао му да ће бити командир уместо М. Д. Сматра да је разлог томе била болест М. Д., али и потреба да се не прави раскол јер су после догађаја у Подујеву неки војници почели да напуштају јединицу. Пошто је постао командир вода, за командира одељења поставио је покојног Ђ. М.

Оптужени је у одбрани описао двориште у које је ушла група бораца са којом је кренуо од аутобуса, објаснио је да је улаз заправо амфор, тунел између кућа, тако да су са обе стране зидови, а горе таваница. Дугачак је око пет метара, можда и више 6, 7, или 8 колико су дугачке и куће које су са обе стране. У дворишту је са леве стране била спратна кућа са великим металним вратима, са десне стране је била кућа, у продужетку помоћни објекти, на крају дворишта је била шупа. Са десне стране било је и степениште. Од шупе до краја спратне куће налазила се ограда од плетене жице и на тај начин је двориште подељено. Међутим, жица није била затегнута и било је очигледно да ту може да се прође у други део који је био земљани. Постојала је у том делу нека стаза, али тамо није одлазио. Поред шупе постојао је пролаз ширине метар или метар и по. Желели су да уђу и сместе се у велику кућу, па пошто је била закључана, С. Д. помогао је да се попне и преко терасе уђе. Приметио је да је Д. заборавио пушку и дозивао га «С., С., пушку си заборавио» и док је био тиме забављен, чула се вика, галама, па је видео да из другог дворишта са тог земљаног дела долази група од десетак цивила, окружена припадницима разних полицијских јединица. На челу цивила који су се кретали ка дворишту у коме се он налазио био је С. Г., а на крају сведок [REDACTED]. Када су их довели цивили су и стајали од њега удаљени око пет метара, а удаљени метар, два од пролаза који води на улицу. Биле су то жене и деца и један старији мушкарац са којим је С. Г. разговарао. Оптужени наводи да је пришао и рекао «шта задржавате те жене и децу, да ли сте нормални, пустите то напоље, не смете ту да их задржавате». То су сигурно чули С. Г. и сведок [REDACTED] који је био на зачељу колоне. У близини су били и припадници јединице М. Т., Б. С., који са цивилима није контактирао већ је стајао са стране код пролаза који води на улицу, Д. и М. који је стајао, Н. К. и Д. П. С. Д. је био све време унутра, у кући у коју се попео.

Када је ово рекао, изашао је из дворишта и кренуо ка аутобусу да узме ствари. У једном тренутку када се окренуо видео је иза себе пок. Ђ. М. Ишао је да мало гледа излоге, у томе је прошло око пет или десет минута, када је опет зачуо галаму и видео колону цивила на чијем челу је био мушкарац, кога је упамтио јер је изгледао доста измучено, изборан, висок, мршав, стар по његовој процени седамдесетак година.

Са овом групом поново су били сведок [REDACTED], С., Т. али и други припадници из јединице. На улици је било доста полиције, припадника других јединица. Са његове леве стране, тачно наспрам улице где су аутобуси

били паркирани, седела је група од десетак или петнаестак припадника ПП-а. Када је један полицајац из те групе видео цивиле, напустио је групу и узвикнуо «Шта је пичке, шта пушате то, враћај та говна назад, поби то пичка им материна». Овај припадник полиције издвојио се из те групе, пришао, дошао до старијег човека, гурнуо га кроз излог једне радње и из пушкомитраљеза убио, вратио се до групе цивила која је стајала и викнуо «Шта чекате, марш назад». Сви су се вратили у двориште. Неки од припадника његове јединице и сами уплашени, кренули су за њима у двориште. До њега је био Т. М. Ш., који је кренуо ка дворишту, али га је оптужени ухватио за раме и рекао «Ш. ди ћеш човече, пусти жене и децу, мани се тога». С. Г. је кренуо за цивилима, па му је Т. М. нешто довикнуо, С. нешто одговорио, па је С. ипак отрчао када су већ цивили залазили у пролаз и ушао за њима. У том моменту зачуло се пуцање из дворишта. Када је почела пуцњава или непосредно пре тога, то не може тачно да наведе, из пролаза – дворишта истрчала је група из његове јединице, међу којима су били Н. К. и П. Д. дошли до њега, питали шта је било и ко је то пуцао из пушкомитраљеза. Они му нису рекли да ли су видели ко пуца у дворишту, не зна да ли је то С. видео и да ли је стигао до дворишта када се пуцало. Након тога је, веома брзо, први дотрчао С. В., утрчао у двориште, видео шта се десило, изашао напоље, викао «Које су животиње ово могле да направе!». Група «Шкорпиона» која је била на улици груписала се и стајала. У тој групи осим њега били су Ђ. М. и Т. М. Видео је С. Д. који је плакао. Окренуо се да га оптужени не би гледао, није хтео да каже шта је било, већ је само опеовао. Након тога оптужени наводи да му је било јасно шта се десило и да је једини јавно негодовао у аутобусу, питао ко је могао да пуца на жене и децу, рекао да и он има децу. М. Д. му је рекао да ћути, а сведок Ј. рекао је да је пуцао.

Оптужени је у одбрани и током читавог поступка тврдио да га сведок Ј. лажно терети. Разлог томе је сукоб који је постојао од 1996. године, у Крајини, када је извесни Ч. за кога је сведок Ј. тада радио, «рекетирао» оптуженог и још неке из Крајине који су имали договор за сечу шуме чиме је требало да се обезбеде удовице и породице бораца и остали који су бежали у Србију, тако што је нудио да им наводно пружи заштиту, затим је Ч. са сведоком Ј. заробио брата од стрица оптуженог – Ђ. М., па је његов отац, а стриц оптуженог морао да плати откуп. Ипак основни мотив сведока Ј. да терети оптуженог је то што је учествовао у извршењу овога дела. Међутим, сведоку Ј. је Ч. набавио лажни пасош, па је побегао у иностранство. Када је депортован и када му је пружена могућност да постане заштићени сведок, то је он да би се реванширао и рекао нешто ново тужилаштву у читаву причу убацио и оптуженог и означио га као извршиоца дела. Сведок Ј. на тај начин себе је спасао од кривичне одговорности, али је заузврат, пошто је морао да пружи тужилаштву нешто друго, оптуженог означио као извршиоца. Сведок Ј. сигурно је видео одбране оптужених и свој исказ је исконструисао прилагођавајући га осталим доказима из поступка. Сведок Ј. је у аутобусу рекао да је пуцао, а онда на

претресу покушао да објасни да је наводно провоцирао М... Д... у аутобусу.

Оптужени се посебно изјашњавао на претресу 8.07.2010.године о неким доказима. Документарни филм BBS о догађају у Подујеву који је прегледан потврдио је његову одбрану, јер се на њему види кућа и зидана ограда где су цивили стрељани, али и амфор кроз који је он прошао и двориште у коме је био и из кога се заправо ова кућа и двориште где се догодило убиство не могу видети. Због тога је на фотографији која се налази у списима и која је издвојена из филма означио кров белог аутомобила који се налази на улазу у амфор у који је ушао и тако објаснио да није ни могао да види двориште у коме је дошло до убиства цивила, нити да тамо оде. Сматра да управо из овога произилази да скица коју је сведок П-1 сачинио није тачна. На тој фотографији је показао и где се налази кућа, шупа, жичана ограда и све оно што је описивао и управо из тога се види да није тачан исказ сведока П-1 и опис дворишта који је навео овај сведок.

Оптужени сматра да су читав догађај морали видети сведоци С... и К..., који су када је почела пуцњава или непосредно пре тога истрчали из дворишта где се све догодило. Ни Ц... С... који је саслушаван у овом поступку као сведок, а раније је признао дело, никада није спомињао оптуженог као извршиоца. Сведок С... Д... био је на тераси и са ње видео све што се догодило, оптужени је после пуцања видео да је уплакан, питао га шта је било, али је С... само одмахнуо, опсовао и рекао «ма пусти». Овај сведок је и супрузи оптуженог рекао у разговору у једном кафићу, након што је оптужени ухапшен, све што зна. С... Д... зна истину, али из неких разлога то није рекао у суду, грешка је суда што га није напао и из њега извукао истину. Иначе С... Д... када је причао оптуженом о овом догађају никада није рекао шта је видео, већ је рекао само да је видео, никога није хтео да именује, рекао је да је то видео са терасе, која се на фотографији издвојеној из ВВС снимка не види и која се налази где и паркиран аутомобил који је оптужени обележио.

По мишљењу оптуженог, С... Г... зна истину и зна ко је извршио ово дело. Он је оптуженом рекао да зна ко је то урадио, да је направио договор са Наташом Кандић. С... Г... је долазио као и други сведоци још док се водио поступак против Ц... С... код оптуженог, разговарали су, оптужени му је рекао «да, рећи ћу истину, ако и ти кажеш». Међутим, С... није рекао истину јер је само рекао да су неки од сада осуђених мењали оквири иако је претходно оптуженом рекао да зна ко је пуцао.

Н... К..., С... З... и Д... П... П... Ч... знају шта је било, они су морали да виде ко је ушао у двориште, ко је вратио цивиле са улице, шта се тамо спремало, јер су они управо од тога побегли. Био је напољу када су они дошли до њега. Сигуран је да је сведок П-1 пуцао јер је у аутобусу то и рекао. На претходном суђењу, у Прокупљу, у поступку који се водио против Ц... С... оптуженом је саветовано, када је био сведок да не спомиње шлем, да не спомиње никакво задужење оружја и слично.

Оптуђени је навео да је био против онога што се десило, чинило му се да види своју децу на месту те деце, викао је у аутобусу на остале и питао ко је то могао да направи. Једини је јавно негодовао. Сукобио се и са Медић Драганом који му је рекао «Брко ћути, шта те боли». Оптуђени је поновио да је први споменуто полицајца који је убио старца цивила, Албанца, на улици пре читавог догађаја, јер говори истину, али да не може да каже ко је пуцао на цивиле, то није видео својим очима. Он у томе сигурно није учествовао. У Шиду се прича и сви знају ко је то урадио, али нико неће то да каже у суду.

Након догађаја у Подујеву, у Пролом бањи су практично «испливала» четири имена, причало се да су то они урадили. Долазили су полицајци код команданта, међутим са оптуђеним нису разговарали и не зна да ли су с било ким разговарали. О томе једноставно више нико није причао када су та имена «испливала», а касније су два имена отпала, а против двојице водио се поступак у Прокупљу.

У завршној речи бранилац оптуђеног адвокат Владимир Петровић предложио је да суд оптуђеног ослободи од оптужбе и да му укине притвор. Навео је да тужилац није предложио ни један доказ осим исказа сведока [REDACTED] за кривицу оптуђеног и његово учешће у извршењу кривичног дела. Исказ сведока [REDACTED] је непоуздан, недоследан, посебно када описује како је изгледао оптуђени, почев од првобитног описа оптуђеног са качкетом на глави, преко тога да је имао браду, па затим да је имао чак и коврче које су падале по врату и дужу косу. Због ове недоследности јасно је да овај сведок уопште није ни знао како оптуђени изгледа. Други разлог због кога се исказ сведока [REDACTED] не може прихватити су мотиви сведока да лажно оптужује Ђукић Жељка, а они се огледају у томе што је сведок [REDACTED] да би добио статус заштићеног сведока указао на оптуђеног Ђукић Жељка као извршиоца кривичног дела и то све због ранијег сукоба са породицом оптуђеног. Супротно исказу овога сведока, остали сведоци чији се искази у мањим и неважним детаљима разликују, за које није ни разумно очекивати да их памте после толико година, потврђују одбрану оптуђеног да он у извршењу дела није учествовао јер догађај у Подујеву, у коме су страдали цивили, описују мање или више исто као и оптуђени и познато им је да оптуђени у извршењу дела није учествовао. Чак ни заштићени сведок С. [REDACTED] Г. [REDACTED] у првом исказу 2006. године када терети и оптуђеног Боројевић Драгана кога је имао разлога да заштити јер му је спасао живот, не спомиње оптуђеног Ђукић Жељка као извршиоца овог кривичног дела. Како се на исказу сведока [REDACTED] не може заснивати пресуда јер закон јасно говори о томе колика је валидност и снага исказа заштићеног сведока, а и сам исказ је недоследан и нетачан, јер би оштећени који оптуђеног нису препознали свакако морали упамтити оптуђеног Ђукић Жељка да је он заиста био тамо и да изгледа онако како га описује сведок [REDACTED], а других доказа осим исказа сведока [REDACTED] о кривици оптуђеног Ђукића нема, то је бранилац предложио да суд оптуђеног ослободи од оптужбе. Посебно, бранилац је указао на то да је оптуђени Ђукић Жељко јавно изразио негодовање и протест због онога што је учињено цивилима и да је био доследан у одбрани.

Бранилац оптуженог адвокат Гордана Божиловић Петровић придружила се речи браниоца адвоката Владимира Петровића.

У завршној речи оптужени Ђукић Жељко придружио се речи бранилаца, поновио да никакве везе са злочином нема и предложио да га суд ослободи од оптужбе.

Суд је у доказном поступку извео следеће доказе: прочитао писане доказе и то: пресуду Апелационог суда у Београду Кж.І По2-3/2010 од 24 и 25.05.2010., пресуду Окружног суда у Београду К.В. 4/08 од 18.06.2009., пресуду Окружног суда у Београду К.1823/04 од 17.06.2005. године којом је оглашен кривим и осуђен Ц. С., пресуду Врховног суда Кж.І 1874/05 од 22.12.2005. године, записник о увиђају ОУП Подујево од 30.03.1999. године Кри.21/99 са криминалистичко-техничком документацијом и скицом лица места, извештај о проналаску 19 лешева на територији општине Подујево од 30.03.1999. године, допис Института за судску медицину Медицинског факултета Универзитета у Приштини од 03.06.1999. године, балистичко вештачење од 09.05.2003. године, извештај о аутопсији извршеној од стране Тужилаштва Међународног кривичног суда Уједињених нација из августа 2000. године за Г. С., Т. И., Т. С., Л. Л., Н. Л., Ф. Б., С. Б., Ш. Б., Ш. Б., Ш. Б., Н. допис МУП-а Србије Управа за борбу против организованог криминала 230.778/01 од 04.07.2003. године са фотографијама припадника јединице «Шкорпиони», допис МУП-а Србије Управа за борбу против организованог криминала број 230/778/01 од 11.03.2002. године са списком припадника јединице «Шкорпиони», допис МУП-а Србије Управа за борбу против организованог криминала 1673/05-1 од 17.05.2005. године, решење о одређивању притвора за окр. Ђукић Жељка истражног судије Окружног суда у Београду, Веће за ратне злочине Ки.В.12/07 од 19.10.2007. године, извештај из казнене евиденције за опт. Ђукић Жељка Министарства правосуђа Републике Хрватске од 27.11.2007. године, затим исказе сведока са главног претреса од 6. 10. 2008.године и то А. М., Ј. Р., М. Д., исказе сведока са главног претреса од 7.10.2008.године В. С., С. З., исказе са главног претреса од 10.11. 2008.године П. Б., С. З., исказ сведока К. Н. са главног претреса од 10. и 12.11.2008. године, заштићеног сведока П-1 са главног претреса од 11. и 12.12.2008. године, 21, 22. и 23.01.2009. године и 13.05.2009. године, (сведоку су одређене мере заштите сведочење из посебе просторије уз измену гласа и прикривеног изгледа и под псеудонимом, а на главном претресу је сведочио под псеудонимом јавно, изгледа прикривеног за јавност тако што је постављена непровидна завеса између дела где се налази јавност која прати суђење и онога где су веће, странке и браниоци). затим исказе оштећених С. Б. са главног претреса од 22.12.2008. године са записником о саслушању сведока пред истражним судијом од 22.12.2008. године, Ј. Б. са главног претреса од 23.12.2008. године са записником о саслушању сведока пред истражним судијом од 22.12.2008. године, Л. Б. са главног претреса од 23.12.2008.

године са записником о саслушању сведока пред истражним судијом од 22.12.2008. године, Ф. Б. са главног претреса од 23.12.2008. године са записником о саслушању сведока пред истражним судијом од 22.12.2008. године са записницима о препознавању за оштећене од 22.12.2008. године са пратећом фотодокументацијом у коју се врши увид, исказ оштећеног С. Б. са главног претреса од 23.12.2008. године, С. Б. од 24.12.2008. године, Ц. Д. од 23.01.2009. године, Т. М. са главног претреса од 27.01.2009. године, исказ сведока Д. П. са главног претреса од 27.01.2009. године, Б. С. са претреса од 11.03.2009. године, Д. А. Х. Д. са претреса од 12.03.2009. године, Б. Д. Ц. Н. М. С. и В. З. са главног претреса од 13.03.2009. године, Ц. С. са записника о главном претресу од 14.04.2009. године, Д. М. и С. И. са записника о главном од 15.04.2009. године, С. Г. са главног претреса од 11. и 12.05.2009. године када је исказ дао путем видео конференцијске везе успостављене са Хашким трибуналом (сведоку су мере заштите одређене Правилником Хашког трибунала), искази сведока Б. С. и М. С. са претреса од 14.05.2009. године, исказ М. Н. и П. Т. са претреса од 15.06.2009. године, решење Нафтне индустрије «Крајина» Мирковци број 359/93 од 09.04.1993. године за оптуженог, Извештај-допис МУП-а Србије, Дирекција полиције, Управа криминалистичке полиције број 230-3538/09 од 17.03.2009. године, Извештај из казнене евиденције за Ђукић Жељка од 01.06.2009. године МУП-а Србије, Извод из матичне књиге умрлих за матично подручје Шид број 69 за 2008. годину за покојног М. Ђ. записник о саслушању сведока М. Ђ. под бројем Ки. 12/07 од 27.11.2008. године, Допис МУП-а Србије 230-5640/08 од 13.11.2008. године са изјавом С. Р. и списком ангажовања припадника јединице «Шкорпиони», писмо упућено директору канцеларије Националног савета за сарадњу са Хашким трибуналом која је на енглеском језику са дописом канцеларије у коме је садржина дописа на српском језику и службена белешка сачињена од стране службеника Службе за помоћ и подршку сведоцима од 18.05.2009. године везано за сведочење за Р. О., решење о награђивању водника С. Г. од 13.05.1999. године, и извршен увид у фотографије које је предао Ђукић Жељко истражном судији 24.01.2008. године, фотокопију фотографија означених од А до К и означене са А1, скице које су сачинили сведок «П-1» 14.02.2008. године, оптужени Ђукић 09.09.2008. године, П. Б. 10.11.2008. године, сведок «Б» јануара 2009. године, оштећени С. Б. 24.12.2008. године, сведок Д. П. 27.01.2009. године, сведок Б. Д. 13.03.2009. године и Ц. С. 14.04.2009. године, и скице које су сачињене приликом увиђаја на којима су објашњења за своје исказе уцртавали Р. Ј. 06.10.2008. године, С. З. 07.10.2008. године, К. Н. 10.12.2008. године и оштећена С. Б. и фотографију из видео записа Би-би-си интервјуа са С. Б. од 07.03.2003. године и прегледао видео запис ВВС интервјуа.

На основу изведених доказа, ценећи одбрану оптуженог, а поступајући по примедбама Апелационог суда из Пресуде КжП По2 3-2010, суд је несумњиво утврдио да је оптужени Ђукић Жељко извршио радње описане у изреци пресуде у којима се стичу сва обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези члана 22 КЗ СРЈ јер је као припадник јединице «Шкорпиони» која је била у саставу МУП-а РС за време рата – оружаног напада бомбардовањем између тадашње СРЈ и НАТО снага и истовременог унутрашњег оружаног сукоба између војних снага СРЈ и полицијских снага РС с једне стране, а с друге стране ОВК-а, 28.03.199. године у Подујеву, у дворишту породице куће Г. у улици Р. М. број 7, заједно са правноснажно осуђеним Ц. С. М. Драговић, Берајковић Драговић и Штејица М. и неколико НН припадника јединице у саставу МУП-а РС, из аутоматске пушке кал.7,62 мм испалио више пројектила у групу цивилних лица жена и деце житеља Подујева, албанске националности, од чега су смртно страдали Н. Б. Ш. Б. Ш. Б. Д. А. М. Д. и А. Д. (сви су били малолетни), као и Ш. Б. Ф. Л. Н. С. Б. Ш. Б. И. Д. Ф. Д. а пет малолетних цивилних лица је тешко рањено и то С. Б. Ф. Б. Ј. Б. Л. Б. и Г. Б.

Овакав закључак суд заснива на изведеним доказима, исказима сведока, исказима оштећених, писменим доказима који су прочитани и фотодокументацијом у коју је извршен увид, прегледаном видео снимку ББС и правноснажним пресудама којима су осуђени оптужени Ц. С. М. Драговић, Берајковић Драговић и Штејица М. које су прочитане на претресу.

Суд је исказе оштећених прихватио као искрене и истините, не налазећи у њиховим казивањима жељу за осветољубивошћу или да некога безразложно терете, иако су били очевици страдања најближих, а и сами задобили повреде, од којих последице још увек осећају.

Исказ сведока [] суд је оценио као убедљив, јасан, искрен и доследан, сагласан са исказима оштећених у погледу тога како су изведени из кућа, тока догађаја и самог чина пуцања. Овај сведок био је убедљив и приликом суочења са оптуженим и у објашњењу да нема разлога да лажно терети било кога, па ни оптуженог који је покушавао да нађе мотиве и објашњења за то. Суд није прихватио одбрану оптуженог да је сведок [] њега лажно означио као извршиоца дела због тога што је имао обавезу према тужилаштву да још за некога сведочи да је учествовао у стрељању цивила, па му је било најлакше да то буде оптужени са којим је од раније био у сукобу. Међутим, суд налази да је ова одбрана уперена на избегавање кривичне одговорности, јер је као логично и убедљиво прихватио објашњење сведока [] да он нема везе са сукобом оптуженог и Ч. М. код кога је радио, а да је сведочио о ономе што му је познато. Како је сведочење сведока [] потврђено и другим изведеним доказима, то је суд његов исказ прихватио. Суд је ценио примедбе

браниоца да је исказ сведока недоследан када описује како је изгледао оптужени Ђукић Жељко, па је нашао да недоследности нема јер је сведок тврдио да је оптужени крупан и висок увек, да је када је приликом сваког новог саслушања тражено да опише оптуженог, одговарајућа на постављена питања употпуњавао исказ описујући детаље у изгледу, тако да нема недоследности, већ употпуњавања описа изгледа оптуженог.

Исказ сведока С. Г. сагласан је са исказом сведока З. и оштећених и суд га је прихватио, с тим што закључке овога сведока, његов став и уверење да оптужени Ђукић није учествовао у извршењу дела суд није узимао у обзир јер се ради о личним ставовима сведока. Посебно је при овоме суд ценио и чињеницу да је са овим сведоком пре него што је требало да буде саслушан на претресу ступила у контакт супруга оптуженог и сведока упутила да се јави тадашњем браниоцу оптуженог. Суд је приликом оцене исказа овог сведока ценио примедбе браниоца из завршне речи да је овај сведок говорио истину, и да је у исказу 2006. године пред истражним судијом детаљно описао шта је видео, које је све особе видео да излазе из дворишта, а међу њима није навео да се налази оптужени Ђукић Жељко. С. Г. имао је разлога да заштити у исказу осуђеног Бор. који му је помогао када је био рањен, али то није учинио, очигледно одлучан да каже истину. У склопу те чињенице треба ценити исказ овог сведока који уопште не спомиње оптуженог Ђукића, па се из тога по ставу браниоца, може да закључи да оптужени није ни учествовао у извршењу дела. Ове наводе суд је оценио неоснованим, јер је сведок С. Г. сведочио о ономе што је видео, па околност да није видео оптуженог Ђукић Жељка да излази из дворишта не значи ништа друго осим да сведок није у том тренутку гледао излаз, он оптуженог није видео ни на изласку из дворишта, али ни на једном другом месту. Сведок С. Г. је у исказу био убедљив и јасан, доследан у погледу свих чињеница које су му познате и које је видео, а које су биле од значаја за утврђивање онога што се догодило. Иако није могао да посведочи о томе шта је оптужени радио нити је могао да се сети да ли га је и где видео, ипак је настојао да убеди суд у исправност свог закључка да оптужени није учествовао у извршењу дела и пуцању, па ове тврдње сведока које су његов став и закључивање суд није прихватио. У погледу осталих чињеница које је сведок С. описао у исказу суд их је као тачне прихватио јер су исто представљене у исказима сведока и оштећених.

Исказе сведока припадника јединице Шкорпиони који су били у Пролом Бањи и Подујеву суд је прихватио у делу у коме сагласно описују ангажман у јединици, пут до Пролом Бање, боравак у хотелу Радан, одлазак у Подујево, околности да су требали да се сместе у куће, да су чули пуцњеве, да су видели или чули да су неки људи убијени или видели како оштећене смештају у аутомобиле, постројавање и одлазак из Подујева. У овом делу са мање или више детаља искази су међусобно у погледу битних чињеница везаних за долазак јединице на Косово и околност да се нешто догодило сагласни међусобно, као и са исказом сведока З., оштећених, сведока З. С. Т. С. В. В. из команде САЈ и писменим доказима. Међутим у погледу тога како је дошло до тога да се на цивиле пуца, ко је њих вратио у двориште, ко је пуцао на групу жена и деце и посебно да ли

је у тој групи био и оптужени, сведоци су по оцени суда настојали да заштите оптуженог, тако што су углавном описивали да су у друштву са њим или га виде на различитим местима, и то у сваком случају у тренутку када се чује пуцњава, док су описујући страдање цивила упадљиво настојали да прикрију шта се догодило и оно што о томе знају. У овом делу у коме сведоче о томе где се сами налазе у тренутку пуцњава и да су на улици, као и да су тада са оптуженим или га виде суд, исказе није прихватио јер су међусобно у супротности, у супротности и са одбраном оптуженог који се на неке од сведока (Т. М. и К. Н. П. Б. сада пок. М. Т.) позивао да потврде одбрану да се налазио на улици. Искази сведока да нико није био у дворишту и нико не зна шта се догодило су у супротности и са исказом оштећених који наводе да је двориште када су са улице враћени и натерани на зид где је на њих пуцано, било пуно војника. Тако оштећена Л. Б. наводи да је у дворишту у коме је пуцано на њих, било поприлично војника у униформама, као и оштећена Ј. Б., која објашњава да је након повратка у двориште видела поприлично униформисаних људи и да ниједан од њих није имао плаву униформу, као што су имали неки које је видела на улици. Суд је исказе сведока припадника јединице ценио и у смислу примедби и анализе браниоца из завршне речи, који тврди да се искази разликују у мањим, небитним детаљима за које није ни разумно очекивати да их после толико времена сведоци памте, али да су у погледу одлучне чињенице да су видели или били са оптуженим Ђукићем на улици када је дошло до пуцњава сви међусобно сагласни. Међутим, суд налази да су заиста удаљеност појединих сведока од одређених објеката или њихова међусобна удаљеност небитни детаљи па ове чињенице није ни узимао у обзир када је оцењивао исказе сведока, али да искази у погледу чињенице са ким су у тренутку када долази до пуцања, где су, са ким су дошли до дворишта где се пуцање догодило, ови сведоци различито наводили, сви су тврдили да су са оптуженим Ђукићем, али на различитим местима и различито од онога како је он навео у одбрани, па је то био разлог да суд закључи да они настоје да заштите оптуженог. Тако нпр. сведок Т. наводи да је био са оптуженим Ђукићем и да је припадник ПЈП потезао оружје и рекао оптуженом Ђукићу за групу цивила «Враћај то», а оптужени му одговорио «Враћај ти», што није небитна чињеница и што би свакако оптужени навео у одбрани да се догодило, али то није ни споменуо. Овај сведок, је толико недоследан да нпр. тврди даље да је када су се зачули пуцњи он, али и други који су били са њим залегао уз зид, што оптужени није навео. Међутим сведок Т. није потврдио одбрану оптуженог у којој тврди да је овај сведок кренуо за цивилима у двориште, а оптужени га повукао за руку и рекао му «Ш. ди ћеш човече пусти жене и децу». Дакле, сведок Т., који тврди да је са оптуженим у тренутку пуцњава, уопште овај део одбране не потврђује, а то свакако није небитан детаљ, већ би сведок то упамтио да се заиста десило. Сведок С. Г. наводи да је био са сведоком Т. и Ц., али не спомиње да је сведок Т. залегао јер се уплашио од пуцњава, већ да га је спречио да уђе у амфор и двориште где је дошло до пуцњава. Сведок С. тада крај себе не види Ђукића, који је крупан и упадљив. Сведок Ц. Н. уопште не зна шта се догодило, не

зна где је оптужени Ђукић, а логично би било да зна јер је са сведоком Т. све време. Овако је и са осталим сведоцима, не ради се о разликама у ситним детаљима како то жели да представи одбрана оптуженог, па да сведоци различито говоре да ли је нешто било удаљено 50 или 70 метара, већ о чињеницама које би свакако морале бити познате и сагласне да би се неки исказ прихватио. То је и разлика у исказима сведока међусобно и са одбраном оптуженог. Различита су места где сведоци наводе да се налазе, али су сигурни да су сви баш са оптуженим у тренутку пуцања и то на улици, па због тога и не знају шта се дешава у дворишту са цивилима, а преживели оштећени у исказима тврде да је двориште било пуно војника.

Исказе сведока М. С., М. С., В. С., С. З. који су дошли тек после пуцања јер су били на састанку суд је прихватио, као и исказе сведока А. М. и Ј. Р. који су обавили увиђај два дана после догађаја.

Овако оцењујући изведене доказе утврђено је следеће:

Опште је позната чињеница, што произилази и из правноснажних пресуда које су прочитане на претресу да је на територији СРЈ било проглашено ратно стање и да је био у току оружани напад бомбардовањем тадашње СРЈ од стране коалиције снага НАТО пакта и истовремено оружани сукоб између војних снага СРЈ, Републике Србије и Републике Црне Горе и полицијских снага Републике Србије с једне стране, а с друге стране тзв.Ослободилачке војске (ОВК), оружаних формација припадника албанске националности који живе у Аутономној покрајини Косово и Метохија. У сукобу је учествовала и јединица «Шкорпиони» на српској страни, у саставу САЈ. Јединица је упућена на територију Косова, тако што је прво пребачена до Пролом бање, смештена у хотелу «Радан», а затим у рану зору, у јутарњим часовима 28.03.1999.године, пребачена у Подујево. Из дописа МУП РС управа за борбу против организованог криминала «О» стр. пов.бр: 230-778/01 од 11.03.2002.године произилази да је 25.03.1999.године јединица преведена у резервни састав САЈ-а. Ово произилази и из исказа сведока припадника јединице који наводе да су пар дана били у Пролом бањи, описују пут од Новог Сада и Шида до Београда, где су задужили униформе, затим путовали целе ноћи до Пролом бање и стигли у преподневним часовима, боравили у хотелу «Радан», увече 27.марта задужили оружје-аутоматске пушке, чистили га (одмашћивали) целе ноћи, па кренули рано ујутру 28. марта за Подујево. Из ових исказа утврђено је ангажовање и кретање јединице све док није стигла у Подујево. У погледу чињеница које се односе на ангажовање јединице, путовање до Пролом бање, задуживање униформама и оружјем, сведоци-припадници јединице С. З., пок. М. Ђ., Д. А., Б. Д., Ц. Н., Ц. С., Д. П., К. Н., Г. Б., В. З., С. Г., сведок П. сагласни су, а исказ сведока М. С. који је био заменик команданта најпрецизнији. У погледу ових чињеница ови искази сагласни су и са исказом сведока С. З. команданта САЈ који је дошао у Пролом бању 27.03.1999.године увече и затим јединицу допратио и учествовао у

њеном пребацивању на територију АП КиМ у рано јутро 28.03.1999.године. Овај сведок наводи да је по доласку у Подујево ангажовао старешину из САЈ да их смести у неку од празних кућа у Подујеву, док је он са командантом ове јединице, С. М. чији је исказ сагласан у том делу, отишао на састанак у штаб.

Саслушани сведоци у исказима и оптужени у одбрани навели су да су у Београду, у Макишу или Бубањ потоку, у сваком случају у објекту- магацину полиције, припадници јединице задужили униформе. Све униформе биле су маскирне маслинасте какве су носили припадници САЈ-а и уз униформе задужили су и капе са шилитом, а неки од њих и борбене прслукe. Тек на претресу 09.07.2010. године, оптужени је навео да су том приликом задужени и опасачи-футроле за лисице и пиштоље и ножеви који су били саставни део опреме за аутоматске пушке. Тада је оптужени објаснио да су то различити ножеви од онога који је имао осуђени Ц. С. који је према сопственом и исказима сведока носио бајонет за бедром. Оптужени је на овом претресу објаснио да су он и други припадници имали нож који је саставни део аутоматске пушке, а ово произилази и из исказа оштећене Јехоне Богујевци која је описивала крупног војника који је ставио нож (који личи на скалпел) под грло пок. Ф. Л.

Из исказа сведока П1 и сведока С. Г. утврђено да је по доласку у Пролом бању, С. М. одржао говор испред хотела «Радан», након чега су се сместили у собе. Потом су припадници јединице распоређени у водове, с тим што су они који су раније били у јединици «Шкорпиони» знали у ком ће воду бити, а стари припадници јединице «Шкорпиони» су одређени и за командире водова. Јединица је бројала око 130 људи. Сведок [] је одређен у вод Ђукић Жељка, како је то и оптужени навео у одбрани. Наредбе је било да се тог 26. нигде не удаљавају из хотела, већ да буду у собама, а неки борци млађи били су задужени за разношење хране.

Оптужени Ђукић Жељко навео је у одбрани, а исто су тврдили и сведоци Б. С., Д. П., Ц. С., Ц. Н., Б. С., Д. и сведок Т., као и сведок М. С., који је био заменик команданта и задужен за поделу оружја, да је 27. увече организована подела оружја, а један сандук пушака је оптужени поделио својим војницима. Оптужени је навео и суд је у овом погледу прихватио његову одбрану, јер је потврђена исказима сведока Д. А., Б. Д., П. Б., Б. С., В. З. да је поделу извршио тако што је на посебан папир уписао број пушке и име и презиме војника кога задужује том пушком.

Сведок [] објаснио је да је 27.марта доведен камион са наоружањем, да је са припадником јединице под именом М. који је имао око 45 година (са којим је био у соби) сишао у собу у приземљу код Ђукић Жељка, где се задуживало оружје. Ђукић Жељко је прво љутито прокоментарисао «где сте вас двојица, шта вас двојица мислите, да вам се доноси оружје, јер ви знате да смо ми чистили оружје, где сте ви да помогнете?», потом им је тражио личну карту, тада је почело вређање са Ђукићеве стране који му се обратио речима «ти си онај пандур, усташки, из Крајине», потом му је узео личну карту, погледао име и презиме. Затим је, када је видео како му се зове отац рекао

«па ти си балија, па шта ти радиш овде» и још нешто у том стилу, а сведок му је одговорио да није својом вољом дошао већ присилно, јер је мобилисан. Задужио је као и сви припадници јединице аутоматску пушку и четири оквира РАП, све конзервирано у масти, па су у собама чистили оружје.

Из исказа саслушаних сведока С. З. Ц. Н., Ц. С. К. Н., припадника јединице «Шкорпиони» и посебно сведока М. С. утврђено је да су пушке војницима подељене без задужења које би подразумевало евидентирање пушке, имена и података онога ко је задужује, да је подељено 150 пушака, које су припадници јединице те ноћи (27. на 28.03.1999.године) очистили, тако што су их размашћивали у кадрама са прелом водом. Припадници су очистили све подељене пушке, како би оне послужиле и војницима који су накнадно стигли у Пролом бању. Уз пушке су задужени борбени комплети, оквири са по пет оквира муниције. У погледу ових чињеница и оптужени је у својој одбрани говорио идентично, с тим што наводи да је уписао имена припадника свог одељења и предао списак М. С.

Сведок С. Г. сећа се како им је у Пролом Бањи подељено оружје – аутоматске пушке М-70 са по пет оквира без евидентирања приликом задуживања. Пушке су морали да отконзервирају. Оружје је поделно М. С.

Оптужени Ђукић Жељко био је припадник јединице «Шкорпиони» тако што га је ангажовао командант С. М. са којим се упознао у борбама на простору Хрватске. Тада је оптужени био командант Боровског батаљона. Ове чињенице је у наводио у одбрани оптужени, а исто су навели М. С., С. Д., Т. М.

Командир једног одељења у јединици када су били у Подујеву, како је несумњиво утврђено, био је оптужени Ђукић Жељко. Оптужени је у одбрани тврдио да је он био командир Трећег одељења у саставу Другог вода чији је командир био М. Др., да су у његовом одељењу били сведоци К. Т. С. покојни Р. М. сведок П-1, само пет до шест бораца. Касније, по повратку из Подујева, постао је командир вода. Ово су потврдили сведок И., који је навео да је био у одељењу код оптуженог, а да су командири били М. Др., Р. О. В. З. Неки од сведока: Ц. С. Х. Д. Б. Д. и М. С. тврдили су да је командир вода био оптужени Ђукић Жељко. Сведок С. Г. је објаснио да је оптужени Ђукић Жељко уживао ауторитет међу војницима, да је с њима био у добрим односима и да је имао велико искуство из претходног рата. Исто произилази и из исказа сведока М. С. Сведоци С. З. Д. А. П. Б. као и командант јединице С. М. нису могли да одреде да ли је оптужени Ђукић Жељко био командир вода или командир одељења, али су у сваком случају знали да је он био командир. Сведок Д. П. је објаснио да су се договорили да „стари Шкорпиони“ формирају једну екипу где неће бити командира, с тим да Ђукића слушају као старијег и озбиљнијег. Изводећи доказе о овој чињеници несумњиво је утврђено да је Ђукић Жељко уживао ауторитет међу војницима.

Док су боравили у Пролом бањи искуснији припадници јединице су настојали да обуче оне који су први пут ступили у јединицу, неким правилима ратовања, руковању оружјем и слично. Сведок С. Г. изјавио је да су он и сведок Т. М. припадницима који су први пут били у јединици објашњавали како се поступа у градској борби, а и оптужени је ово навео у својој одбрани јер је тврдио да је видео у холу хотела како С. Г. нешто показује војницима.

Несумњиво је утврђено и да је припадницима који су то желели омогућено да се ошишају и обрију и то због тога што је сведок М. С. навео како је он обишао, одмах по доласку у Пролом бању, викендице које су се налазиле у близини и позајмио машиницу од неког човека тако да је могло да се организује шишање и бријање. Сведоци Д. А. и М. С. навели су да су се војници међусобно шишали. На овоме је посебно инсистирао оптужени Ђукић Жељко који је навео да се он ошишао и обријао пре поласка на Косово, у Шиду, али да га је неко од војника ошишао и додатно му скратио косу у Пролом бањи. Међутим, супротно одбрани оптуженог који је тврдио да је шишање и бријање било обавезно, утврђено је да су се само обријали и ошишали они припадници који су то желели, а да никакве обавезе у том смислу није било, нити је приликом овог одласка на фронт био у јединици фризер као раније током борби у Хрватској и у Босни, како је то навео сведок М. С.

Оптужени је током поступка тврдио да је имао дужу косу и браду, браду је носио као обележје жалости иза смрти деде. Пре поласка на Косово се обријао код куће и ошишао. У Пролом бањи се додатно шишао и коса му је била још краћа. Није имао никакву «брадурицу» како то наводи сведок П. Међутим, описујући како је изгледао оптужени, сведок П. је навео да је оптужени имао нешто дужу косу са мањим праменовима на врату и да је имао браду, али не велику, у сваком случају стару неколико дана. Саслушани сведоци Б. Д. Б. С. В. З. и С. Г. наводе да је оптужени у Пролом бањи и Подујеву имао браду. Међутим сведоци Б. С. и Б. Д. кад им је показана фотографија коју је приложио оптужени и која је сачињена у Пролом бањи, навели су да је могуће да оптужени није имао браду приликом одласка у Подујево. Да би потврдио одбрану да није имао браду када је био у Подујеву оптужени је приложио фотографију на којој се налазе он, сведоци Т. М. К. и покојни Р. која је сачињена испред хотела «Радан» и за коју оптужени тврди да на њој изгледа онако како је изгледао када је био у Подујеву. Међутим сведок П. када је описао оптуженог, па му је показана ова фотографија, био је изненађен и прокоментарисао да се сигурно обријао после, када су се вратили из Подујева у Пролом бању.

Када се овакво објашњење сведока П. доведе у везу са исказима сведока Б. С. и Б. Д. који наводе да је оптуженог некада носио, а некада бријао браду и који су навели, све док нису видели фотографију, да је оптужени у Подујеву имао браду, као и са чињеницом да је несумњиво утврђено како је јединица боравила у Пролом бањи непuna два дана пре одласка на Косово и у Подујево, када по оцени суда није било времена да се припадници шишају, бријају и фотографишу, али је за то

свакако било више времена када су се вратили (јер су после тога по речима саслушаних сведока у Пролом бањи боравили десетак дана), очигледно је да је оптужени инсистирао на томе да је био обријан да би избегао кривичну одговорност. Овакав закључак суд изводи и из чињенице да је оптуженом као и свим другим припадницима било познато да су у поступку који се водио против Ц. С. оштећени описали припаднике јединице којих се сећају и навели да се сећају борца крупног, агресивног са брадом, па је логично да је оптужени, а како би избегао кривичну одговорност у овом поступку, инсистирао на томе да се обријао и ошишао пре одласка у Подујево и приложио фотографију за коју није могао да објасни ко је сачинио, ко је понео фотоапарат, али је сигуран да је она сачињена пре него што су кренули у Подујево. Међутим нико од сведока није могао да се сети да оваква фотографија из Пролом Бање постоји.

Стога суд није прихватио одбрану оптуженог да је био кратко ошишан и свеже обријан када је био у Подујеву јер је она нелогична и уперена на избегавање кривичне одговорности, а фотографија коју је приложио оптужени сачињена је очигледно касније. У односу на ову чињеницу суд прихвата објашњење сведока А., јер је његово објашњење логично и у сагласности са изјавама напред наведених сведока.

У Подујеву је 28. марта 1999. године у улици Р. М. број 2 смртно је страдало 14 цивила и то: Ш. Б. стара 67 година, Ш. Б. стара 43 године, С. Б. стара 39 година, Н. Б. стара 15 година, Ш. Б. стар 12 година, Ш. Б. стар 9 година, Н. Л. стара 54 године, Ф. Л. стара 21 годину, И. Д. стара 66 година, Ф. Д. стара 35 година, Д. Д. стара 9 година, А. Д. стар 7 година, М. Д. стара 4 године и А. Д. који је имао тек 21 месец. Ово је утврђено из исказа преживелих оштећених С., Ф., Ј., Л., Б., чланова породице погинулих, С. Б., С. Б. и Е. Д., те писмене документације у списима.

Сведоци С., Б. и Е. Д. навели су како су се са својим породицама налазили у Подујеву када је почело бомбардовање, да су њих тројица у рано јутро 28.03.1999. године напустили кућу и Подујево и затим у близини очекивали да им се придруже чланови породице, да су се затим са осталим мушкарцима удаљили од Подујева и да су тек касније, у априлу месецу, сазнали за догађај у коме су страдали-убијени и повређени чланови њихових породица. Животно доба и идентитет жртава утврђен је из њихових исказа, као и исказа оштећених који су преживели.

Из дописа КБЦ Приштина од 03.06.1999. године утврђено је да су лешеве погинулих упућени на Институт за судску медицину КБЦ Приштина дана 30.03.1999. године и да је сутрадан дат налог да се лешеве сахране без обдукције. На основу исказа који је прочитан, сведока Б. који је у време догађаја био председник Извршног савета, утврђено је да су лешеве сахрањени уз поштовање обичаја на градском муслиманском гробљу у Подујеву као НН лица, с обзиром да се није могао утврдити идентитет жртава, а међу настрадалима било је и деце.

На основу извештаја- аутопсије од 30.08.2000. године, коју је обавио стручни тим Међународног кривичног суда УН за бившу Југославију, утврђено је да је ексхумација вршена из гробнице у Подујеву и да се извештај односи на три лица која се не налазе у оптужници, и на осам лица која су обухваћена оптужницом и то: Ш. Б. Н. Б. Ш. Б. Ш. Б. Ш. Б. С. Б. Ф. Л. и Н. Л. Као узрок смрти код ових лица констатоване су вишеструке повреде из ватреног оружја. Суд је прихватио овај извештај који је дат од стране стручних лица при чему су подаци из извештаја потврђени осталим изведеним писменим доказима и исказима сведока оштећених из чијих је исказа суд утврдио идентитет страдалих.

Околности да су тешко рањени С., Ф., Ј. и Л. и Г. Б. и које су повреде задобили, утврђене су из њихових исказа. У погледу ових чињеница сведочење оштећених било је искрено и јасно, поткрепљено међусобно, као и исказима саслушаних сведока - родитеља С. и С. Б. Оштећена С. Б. навела је да је погођена 13 пута у руку, два пута у ногу, једанпут у леђа. Од рањавања су јој остале последице јер је једна рука ограничених покрета и функције, има оžilјке и психичке последице. Оштећени Ф. рањен је у обе ноге, са три метка у једну ногу и два метка у другу ногу. Оштећена Ј. је повређена у оба рамена, леву руку и леву ногу, а оштећена Л. је рањена у пределу врата, леђа и рамена и прста. Малолетни Г. Б. рањен је у леву бутину, с тим што му метак још увек није одстрањен из тела.

Двориште породице Г. у коме су страдали цивили, налази се у улици Р. М. бр. Утврђујући како је изгледао улаз у ово двориште, распоред и број кућа унутар дворишта и положај цивила у тренутку када је пуцано на њих, суд је извршио увид у велики број скица, које су сачинили оптужени Ђукић и саслушани сведоци и оштећени. Скица коју је сачинио С. Б. је најјаснија, јер је он најбоље од саслушаних сведока познавао двориште свог комшије. Скице лица места сачињене од стране полицајца ОУП Подујево, М. А., суд је такође прихватио, с обзиром да се ради о скицама сачињеним од стране лица које је обавио увиђај на лицу места, али ценећи при томе да је скицу сачинио касније, по сећању, када је пред Окружним судом у Прокупљу отпочео поступак против Ц. С. Поред тога, наведене скице су у сагласности са исказима преживелих оштећених који су најверније могли да опишу изглед дворишта у коме су страдали чланови њихових породица.

Објашњавајући место где се налази кућа породице Б. и како се према казивању преживеле деце група цивила нашла у дворишту породице Г. где је у њих пуцано, сведок С. Б. на скици је бројевима означио објекте који су од значаја за утврђивање кретања оштећених од њихове породичне куће Б. у улици К. И. до дворишта Г. у улици Р. М. бр. пут којим се кретала група цивила и то све према казивању преживелих оштећених, као и место где је пронашао и покупио чауре кала је са Г. Л. касније обишао двориште, зид куће који је био највише оштећен од метака и трагове крви на зиду и по земљи. Из ове скице и објашњења овог, али и других оштећених, јасно је да се

ради о двориштима која су припадала разним породицима, али да између њих није било ограда или су уклоњене, па се слободно ишло и прелазило преко свих дворишта, да је до убиства цивила дошло у дворишту С. Г. да се у ово двориште могло ући с улице Р. М. кроз дугачак озидани пролаз, који неки оптужени и сведоци називају амфор, али да је са улице К. И. могло да се уђе у двориште породице Б. и затим преко других дворишта или пролаза дође до дворишта породице Г.

Сведок је на скици која је сачињена на главном претресу уписао објекте, али је на истој означавао и читав ток догађаја, све што је видео и којим редом, уз опис где се у ком тренутку налазио и навођење ко је где од оптужених или других лица у том тренутку био. Оптужени је инсистирао да постоје разлике у исказу сведока и оштећених у погледу броја спратних кућа, или објашњења из које су куће изведени цивили, али их суд није оценио као значајне нити је тиме доведена у сумњу веродостојност исказа свеока, јер је исказ убедљив и разумљив, а чињенице што није упамтио детаље везане за број спратних објеката или прецизно њихову међусобну удаљеност, не доводе у питање тачност исказа због протекла времена од догађаја и околности да сведок није био само посматрач, већ да је и емоционално реаговао на оно што је видео, а што је и објаснио у исказу.

Анализирајући скице које су сачинили остали сведоци и оптужени Ђукић Жељко, суд је закључио да су сви они, онако како се сећају и како умеју, покушали да представе изглед лица места и распоред објеката и улица који су у његовој близини и да означе где су се налазили. Разлике у детаљима, које постоје између њихових скица, као и скица А. М. и С. Б., су последица протекла времена, чињенице да су оптужени и сведоци тада први и последњи пут били у Подујеву и у овом дворишту и да су ту провели релативно кратко време.

Сведок III у свом исказу детаљно је описао долазак припадника јединице у двориште и дешавања до самог пуцања. Сведок је навео да је са групом припадника јединице, међу којима су сигурно били и М. Др., Бер. Др., Ш. М., оптужени Ђукић Жељко и Ц. С. ушао у двориште, у коме је већ било доста припадника јединице за које је по униформама закључио да су и раније били у «Шкорпионима». После краћег задржавања у дворишту и обиласка троспратне куће са двојицом припадника јединице, ушао је у једну од две приземне куће које су се налазиле у том дворишту, пронашао кревет и заспао. Пробудила га је бука и повици «поби то, шта се чека, уза зид». Изашао је и у дворишту је видео тридесетак припадника «Шкорпиона». На стази је била група људи у колони, углавном жене и деца. Међу њима је био и један старији мушкарац цивил, проседе браде и косе који је имао у рукама кесу. На самом крају стазе су стајали припадници међу којима је препознао Ц. С. М. Др., Ш. М. и оптуженог Ђукић Жељка и особу за коју мисли да му је надимак «Ж.». Видео је и двојицу «Шкорпиона» на улазу куће као да су држали стражу са пушкама. Чуо је тада да Ђукић Жељко, Ц. и М. вичу «шта се чека, побито, уза зид», па им је пришао и рекао «јесте ли нормални, пустите људе, то су цивили, узмите и одведите их у станицу». Дошло је до препирке и свађе, неки су викали «Побито», неки су викали «враћај у кућу», а сведок се тада

окренуо и поново кренуо према приземној кући и упалио цигарету. Чуо је да М. Д. каже осуђеном Ш. М. да прегледа да ли неко од цивила има оружје, али претресање није гледао. Следеће је видео да цивиле воде на улицу кроз велики пролаз. Остао је у дворишту и присуствовао сцени где један плави припадник јединице, који је остао у дворишту, вуче, гура и удара жену плаве косе, коју је на крају и убио, испаливши у њу рафал. У том моменту поново су се чули повици «враћај то назад, поби» и док је и даље стајао у ћошку видео је да се ка њему крећу цивили и припадници његове јединице, тако што су борци цивиле гурали ка њему.

Сведок С. Г. је описао да је, док је стајао у дворишту у коме је касније дошло до убиства цивила, у једном моменту видео да из другог дела дворишта, преко жичане оgrade, која је тада била сломљена, неколико припадника јединице, међу којима је био С. Ц. доводе групу цивила. Не зна тачно колико их је било, али све су биле жене, деца и један старији мушкарац. Борци који су их довели почели су са претресањем цивила у чему је учествовао осуђени Ш., али су му он и М. Т. наредили да са тим престане и да се жене и деца пусте. Пустили су цивиле да изађу на улицу и изашли и сами за њима. Ова група жена и деце кренула је ка полицијској станици, али само што су прешли 50-ак метара, полицајци који су били на улици издвојили су мушкараца који је био са овом групом и одвели, а један полицајац је гласно викао «Шта изводите то на улицу, враћајте то у кућу, сутра кад се крене крене, ко се затекне, затекне», на шта се група цивила окренула и вратила у двориште. Све то гледао је стојећи са сведоком Т. и Ц. на улазу у двориште испред амфора-пролаза који изгледа као тунел.

Околности да су цивили проведени кроз дворишта на улицу, па враћени у двориште, произилази и из исказа сведока С. Д. Т. М. и К. Н.

У погледу ових чињеница сведоци и оштећени на исти начин описују догађај и кретање групе цивила, при чему су описивали само оно што су видели и суд је исказе прихватио као јасне и међусобно сагласне. Исказ сведока С. Д. суд није могао да прихвати, осим у делу да је видео да су цивили на улици и да их војници враћају у двориште, у чему је сагласан са исказима осталих сведока и преживелих оштећених. Међутим у делу где описује како су се цивили кретали, где се он тада налазио, ко је водио и вратио цивиле и да је са њим био оптужени Ђукић, суд није прихватио јер је овакав исказ потпуно супротан одбрани оптуженог и исказима других сведока припадника јединице и очигледно, у погледу чињенице да је у друштву са оптуженим, дат у намери да оптуженом помогне у поступку. У погледу чињенице да су сваки од саслушаних сведока припадника јединице баш у тренутку када чују пуцање из дворишта где су цивили враћени, у друштву са оптуженим Ђукићем, суд исказе сведока није прихватио јер су противречни међусобно.

Оштећени С., Ј., Ф. и Л. Б. објаснили су у својим исказима како су их дана 28.3.1999.године униформисани борци које они називају полицајци извели из куће Т. Б. у којој су, поред чланова њихове породице, сместили и чланови породице Д. Из њихових

сагласних исказа утврђено је да су најпре спроведени у двориште суседа, где су их претресали, а затим кроз друга два дворишта извели на улицу, да би их потом истим путем вратили назад, у двориште где су затим пуцали на њих.

Из исказа преживелих оштећених, Ф. [REDACTED], С. [REDACTED], Ј. [REDACTED] и Л. [REDACTED] Б. [REDACTED], утврђено је да су критичног дана са својим мајкама, браћом и сестрама, стрином својих очева, њеном снајом, као и са члановима породице Е. [REDACTED] Д. [REDACTED] његовим оцем, мајком, супругом и четворо малолетне деце, најпре боравили у кући С. [REDACTED] и С. [REDACTED] Б. [REDACTED], која се налази у улици К. [REDACTED] И. [REDACTED]. У јутарњим сатима приметили су полицијска кола и прешли у кућу Т. [REDACTED] Б. [REDACTED], у истом дворишту. Полицајци су почели са претресом кућа, наредили им да изађу, да торбе са стварима које су понели оставе поред куће. Одвели су их најпре у двориште једног суседа, па у следеће где су их претресали. Сви војници су били обучени у зелене маскарне униформе. Сећају се да је војник који их је претресао био јако млад. Оштећена С. [REDACTED] се сећа војника који их је претресао и старијег војника који је имао браду. Оштећени Ф. [REDACTED] приметио је војника који је био највећи, најкрупнији од свих и носио шлем на глави. Неко је затим рекао да се престане са претресањем, а онда је један од војника издвојио Ш. [REDACTED] Б. [REDACTED] и повео у правцу неког објекта који је личио на шупу који се налази у том дворишту, док су остале повели у следеће двориште и одатле на улицу. На улици Ф. [REDACTED] је приметио војника који је имао мало дужу косу везану у реп. Међу војницима неки су били у зеленим униформама, неки у плавим маскарним, било је војника који су били у различитим комбинацијама униформи. Један од војника издвојио је оца В. [REDACTED] Д. [REDACTED], опалио му шамар, повео га према продавници која је била у близини и увео унутра заједно са С. [REDACTED] Г. [REDACTED], након чега су се чула два пуцања. Затим су њихову групу вратили у двориште. Сви оштећени се сећају да је снаху тетке њихових очева Ф. [REDACTED] већ на самом излазу из пролаза кроз који се долази до дворишта један војник питао за неке камионе и тада је она рекла да не знају српски и питала «како можете тако, имате ли срца». Овај војник је тада извадио нож из цепа, нешто рекао и ударио је у потиљак. Оштећена Ј. [REDACTED] овог војника описује као агресивног, крупног, с брадом. По уверењу суда оштећени су описали управо оптуженог Ђукић Жељка јер овај опис одговара ономе што су за оптуженог наводили припадници његове јединице и то С. [REDACTED] Г. [REDACTED] да је корпулентан и упадљив, а сведоци- припадници јединице Т. [REDACTED], С. [REDACTED] и други говорили су да је оптужени крупан и гласан.

Суд је приликом оваквог закључивања ценио чињеницу да су оштећени пред истражним судијом дана 22.12.2008.године, након што су објаснили ток догађаја у коме су њихове породице страдале, а они рањени и описали војнике којих су се сећали, обавили препознавање у суду, али да нису указали на оптуженог међу лицима која су постављена у врсту за препознавање. Међутим, по оцени суда ово је и логично, не само због протекла времена од 10 година од догађаја, у ком периоду се оптужени променио, већ и због тога што је према сопственим речима од тада ослабио сигурно више од 30 килограма. Оптужени, а и саслушани сведоци припадници јединице, наводе да он сада изгледа битно другачије у односу на време када је дошло до овога догађаја на Косову. Следеће због чега суд није дао значај обављеном препознавању је

узраст оштећених у време када су повређени и када су страдали чланови њихових породица јер је оштећени Ф. тада имао 13 година, С. 14 година, Ј. 11 година и Л. 9 година, и трауматична ситуација у којој су били, изложени страху за свој и живот најближих, у прилици да гледају смрт мајке. Оштећена Ј. објашњава да је након што је чула два пуцња и видела мајку како лежи, изгубила свест, следеће што је чула су гласови војника, а урезала јој се у сећање слика сестре, којој је бела крагна од капута била крвава, као и врат. Такође, на питање да ли се сећа лица особе која је пуцала у мајку, ова оштећена објашњава да се њиховог лица не може сетити, јер је у том тренутку њен мали брат плакао и викао «мама, мама», док је она лежала погођена.

Стога околност да сведоци на препознавању, које и није радња доказивања већ се оцењује искључиво у склопу оцене целокупног исказа сведока, нису могли међу постављеним лицима у врсти да означе оптуженог, не значи, по оцени суда, да оптужени није био у групи војника које су видели. Оштећени су описали оне војнике којих се сећају, војника који је био у групи осталих бораца када су они доведени у двориште, али и када су враћени са улице, описали његово агресивно понашање, навели да је крупан и при томе овај опис у потпуности одговара ономе како су оптуженог описали сведок П-1 и саслушани сведоци припадници јединице (Б., Б. и С.). Уосталом сви саслушани сведоци припадници јединице навели су за оптуженог да је био изузетно крупан. Очигледно је да се оштећени добро сећају војника које су видели пре него што је пред њима убијена њихова мајка и стрина покојна Ш. и пре него што је пуцано на њих, јер су све ове војнике могли добро и да опишу, док је посебно узбуђење очигледно кулминирало убиством покојне Ш. чији су били очевидци, и тада у великом страху за сопствени живот и нису могли да опишу војнике који су их постројили. Стога је суд закључио да се оштећени сећају и да описују оптуженог као и други саслушани сведоци, наводе да је оптужени био у групи војника која је у дворишту када су враћени са улице. Чињеница да сведоци-оштећени нису указали на оптуженог приликом препознавања по уверењу суда је последица велике промене у изгледу оптуженог, као и протеча времена од изузетно трауматичног догађаја за оштећене.

Оштећени су навели да су по повратку у двориште видели покојну Ш. коју је један војник извео из бараке у том дворишту, гурнуо је у страну, а затим пуцао у њу. Оштећени Ф. је навео да је, када су враћени са улице у двориште, видео исте војнике који су остали са његовом мајком. Након што је Ш. убијена, а пре него што је пуцано на остале, они су нагурани до угла који заклапају зид куће и зид који је ограда дворишта. Оштећени Ф. се сећа једног војника испред себе који се ту затекао, који је био присиљен да се креће као и цела група, када су их војници гурали, сатеривали и усмеравали ка углу који су заклапали зид куће и зид који је био ограда. Онда је почела пуцњава и тада су почели да плачу и вриште. Оштећене сведокиње Л. и Ј. су се онесвестиле када су виделе убиство покојне Ш. Након краће паузе војници су пуцали поново. Следеће чега се оштећени сећају је да су у двориште ушли људи који су им пружили прву помоћ, увидели их у ћебад, војним возилом пребацили у

приштинску болницу. Оштећена Л. је након две недеље проведене у Приштини, осам месеци била на лечењу у болници у Београду.

Овакав исказ оштећених у сагласности је са исказом сведока П1, у делу у коме описује како је био посматрач догађаја када је пуцано на цивиле, и како у тој пуцњави замало није и сам страдао. Наиме, по повратку цивила у двориште, а након што је плавокоси припадник јединице рафалима усмртно жену (Ш. Б.), све се одиграло, великом брзином. Када су се са цивилима вратили у двориште, припадници јединице стали су иза цивила, које су гурали према зиду. Он је био присиљен да се креће као и ти цивили, практично први на челу те групе, јер су они ишли према месту где је стајао. Када су цивили нагурани, а и он са њима на зид који заклапају кућа и зид који је ограда, војници су стали као да формирају стрељачки строј, при чему нису стајали у правој линији, већ мало заломљено у односу на њих. Видео је, најпре, једног припадника ПП са прслуком, поред њега оптуженог Ђукић Желка са капом на глави која му је била мала и по том је био препознатљив, крупан, висок, са брадом, коса му је била мало дужа, неке коврце су му вириле, поред њега стоји осуђени Ц. С. у старој мајици кратких рукава и ножем који виси на бедру, до њега М. Д. са косом везаном у реп, до њега момак кога у то време није познавао - Б. Д. и затим најмлађи припадник јединице који је претресао цивиле - Ш. М., а поред још један припадник САЈ-а. М. Д. је стајао тако да је био мало испред њих, сви су држали пушке уперене према цивилима. Тада је М. Д. полако повукао обарач и лагано га вратио, то се јасно чуло. Сведок је схватио шта ће бити, па се одмакао три корака да не би погодили њега јер је и даље стајао на челу те колоне цивила. Видео је тада да пуцају Ш. М. и Б. Д., видео је да М. Д. повлачи обарач, сам чин пуцања није гледао јер би погодили и њега. Сам термин «видео је да сви пуцају» објаснио је да значи да су сви побројани стајали у положају за пуцање подигнутих пушака уперених у групу цивила и да се тада зачула заглашујућа пуцњава. Све је трајало 15-20 секунди. Када се окренуо видео је да кроз амфорски пролаз излази припадник јединице који је убио жену и држи руку тако да заклања лице. Припадник САЈ-а је већ отишао, а кроз амфорски пролаз су излазили М. Д. и Ш. М., а вероватно је Ђукић изашао пре њих, више га није било у дворишту.

На претресу је приказан и документарни филм ТВ ББЦ у коме је интервју дала оштећена С. Б. 07.03.2003. године о овом догађају у дворишту у коме је дошло до убиства и рањавања њених сродника. Приказано је двориште, али измењено, јер је снимак начињен касније. Сведок показује је током прегледања снимка место где је стајао када је почела пуцњава и где се склонио и ово је затим од стране стручне службе суда издвојено и направљена је фотографија.

Због убиства и рањавања цивила у дворишту породице Г. 28.03.1999. године осуђени су Ц. С., М. Д., Б. Д., Ш. М. како произилази из пресуде Окружног суда у Београду К. 1823/04 од 17.06.2005. године и пресуде Окружног суда у Београду-Веће за ратне злочине К.В.4/08 од 18.06.2009. године, које су прочитане на главном претресу.

Да је у групи војника који су извршили ово дело био оптужени Ђукић Жељко произилази из исказа оштећених, који су описали једног војника чији изглед према овом опису одговара ономе како је у то време описан изглед оптуженог Ђукић Жељка у исказима сведока-припадника јединице и исказа сведока **И**, који је описао догађај у коме су цивили изведени на улицу, потом враћени у двориште, нагурани на зид који заклапају кућа и зидана ограда и затим стрелјани и положај својих сабораца који су пуцали на њих, те да је у овој групи оптужени Ђукић Жељко био у положају да је стајао између припадника ПЈП и Ц **С** и да га је видео како држи пушку подигнуту и уперену у цивиле.

Исказ оштећених о начину на који су нагурани на зид када су враћени са улице и да је један војник ишао испред њих и кретао се као и они, како је навео оштећени **Ф**, у овом делу идентичан је исказу сведока **И** који на исти начин описао кретање цивила, навео да је он практично био испред њих и да је и он могао бити погођен. Опис сведока **И**, сведока **Б** **С** и **Б** **Д** **С** **Г**, а и сведока **Ц** **С** у погледу тога како је изгледао оптужени, да је крупан, да је имао браду од неколико дана, идентичан је опису оштећених који сви запажају таквог војника међу војницима када их претресају, али и исказом оштећене **Ј** која описује крупног, агресивног, војника са брадом, који је напао пок. **Ф** када су их враћали у двориште и оштећеног **Ф** који се сећа крупног, агресивног војника, са брадом, који је нешто галамио. Дакле, када се ови искази доведу међусобно у везу са исказом сведока **И** који је видео на који начин су војници постројени за пуцање, да је међу њима оптужени који такође стоји са подигнутом пушком упереном у цивиле, и описом који наводе оштећени из кога се закључује да се ради о оптуженом кога су видели у дворишту и после враћања са улице, произилази несумњив и једини логичан закључак да је оптужени Ђукић Жељко био међу војницима који су пуцали на цивиле. У погледу изласка војника након пуцања из дворишта сведок **С** **Г** наводи да је видео да излазе **Борјановић Драган**, **Ц** **С** и **М** **Д** **С** и мењају оквири, да на крају излази сведок **И**, да не зна где је тада оптужени Ђукић, вероватно је на улици. Сведок **И** наводи да види да на улицу после пуцања излазе **М** **Д** **С** и **Ш** **М** **С**, не зна где су остали и мисли да је оптужени Ђукић већ изашао. Сведок **И** навео је да је он изашао последњи. Ови искази када се доведу у везу, логично је да је сведок **И** који се заклонио од пуцњаве видео оне који су међу последњима изашли, а сведок **С** **Г** који наводи да је кренуо ка амфору када је видео да цивиле враћају у двориште и пошао за њима, па га зауставио сведок **Т** у различитом тренутку од сведока **И** гледа излазак из дворишта и види неке од војника. Ови искази када се доведу у везу такође упућују на закључак да је оптужени био у дворишту, пуцао, и међу првима изашао из дворишта, а да је сведок **П** **П** према сопственом исказу и исказу сведока **С** **Г** изашао последњи. У погледу ове чињенице да је сведок **П** **П** изашао последњи његов исказ потврђен је исказом сведока **С** **Г** и ови се искази међусобно потврђују и допуњују. Исказ сведока **Т** који је у једном наврату тврдио да су се сви уплашили од пуцњаве и да је када су се повратили он зауставио **С** **Г** да не улази у двориште, потврђује исказ сведока **С** **Г**, али и

упућује на закључак да је оптужени већ изашао из дворишта када је сведок С. пришао и видео да већ осуђени М., Б. и Ц. излазе и мењају оквице. Ово потврђује и исказ сведока П. који наводи да су, када је изашао из места где се заклонио од пуцања, већ неки били изашли, па он види само М. и Ш. и излази последњи.

Одбрана оптуженог да је у моменту пуцања у цивиле стајао на улици са Т. М., К. Н. и још неким припадницима јединице није потврђена исказима сведока на које се позива оптужени, а у супротности је и са исказом сведока С. Г. Наиме, овај сведок, који износи став да Ђукић Жељко није пуцао у цивиле, тврди да је стајао на улици са Т. М. када су се чули рафали и да у близини није видео оптуженог Ђукића, кога описује као корпулентног, упадљивог и гласног. Суд је прихватио овакав исказ сведока С. Г. управо из разлога што он очигледно не жели да терети окривљеног Ђукића, али истовремено не зна где се налази Ђукић у том тренутку, из чега суд закључује да оптужени није са сведоком Т. М. како тврди, јер да је то тачно он би морао бити уочљив за сведока С. И из овог исказа суд закључује да у моменту пуцања оптужени није на улици већ у дворишту и пуца на цивиле, како то описује сведок Б., који га види у стрељачком строју и описује га управо онако како га виде и оштећени, који га из напред наведених разлога нису могли препознати у судници, нити приликом препознавања код истражног судије. Наиме, када се исказ сведока Б. доведе у везу са исказом оштећене Ј. Б. која описује да се добро сећа војника који је ошамарио снаху очеве стрине, јер је стајао поред ње, који је имао браду, био изразито крупан и деловао агресивно, а разликује га од другог војника који је имао пуну браду са брковима, који је стајао у позадини и није био много висок и оштећеног Ф. Б. који се сећа крупног војника који је нешто галамио, што потпуно одговара опису Ђукић Жељка, те са чињеницом да ни да сведок С. који тврди да зна да оптужени Ђукић Жељко није крив, није могао да потврди како је током пуцњаве на улици видео оптуженог Ђукић Жељка, једини логичан закључак је да је на оштећене оптужени Ђукић Жељко пуцао.

Искази сведока оштећених и сведока Б. поткрепљени су и тиме што је током поступка утврђено да је на оштећене пуцано из више оружја.

На закључак да је на оштећене пуцано из више оружја упућује чињеница да су оштећени задобили повреде, на основу којих су закључили да је на њих пуцано из различитих праваца, јер је оштећена С. Б. погођена тринаест пута у руку, два пута у ногу и једанпут у леђа, оштећени Ф. Б. рањен у обе ноге и то са три метка у једну ногу и два метка у другу, оштећена Ј. погођена у оба рамена, леву руку и леву ногу, оштећена Л. рањена у пределу врата, леђа, рамена и прста, док је малолетни Г. Б. рањен у леву бутину. Сви сведоци, који су наводили да су чули пуцњаву су идентично и сагласно тврдили да процењују да је то било из више оружја, а чињеница је и да су на месту догађаја приликом вршења увиђаја сведоци Ј. и А. пронашли, прикупили и предали 37 чаура и метака, које су скупљали у два наврата. Ови сведоци су навели да је било много чаура и метака, али да су они скупили

само део, а остало оставили. Оштећени Ф. у свом исказу наводи да трагови метака на десној страни зида и на зиду који је био испред њих, указују на могућност да је на њих пуцало више људи, иако он од шока није могао да види ко све пуца.

Са овим је сагласан и исказ оштећеног Е. Д. који је након што је сазнао да му је настрадала породица, на лицу места нашао ствари које су припадале старијем сину А. и жени и 96 чаура које је предао канцеларији Хашког трибунала. Ове чауре налазе се у Хашком трибунату, што је утврђено и из обавештења које је достављено суду. Сведоци припадници јединице који су навели да су чули пуцање наводе сви сагласно да су чули рафалну палбу из аутоматских пушака, а сведок С. В. наводи да је чуо бесомучне хице. Исказ сведока С. З. сагласан је, јер он наводи да је био у команди на састанку са командантом јединице, да су чули рафалну пуцњаву, да су одмах истрчали и видели шта се догодило, па је наредио да се преживелима укаже помоћ, да се јединица удаљи са Косова, али није наредио да се пушке одузму и прегледају. О догађају је известио команду МУП. Стога из ових сагласних исказа утврђено је и да је јединица враћена, али да у Подујеву нити касније у Пролом бањи пушке нису одузимане и прегледане, већ су се борци раздужили тако што су их бацали на камион, што су сви сведоци из јединице и оптужени исто наводили.

Када се ови сви докази доведу у везу, и то: искази сведока да је пуцано из више оружја, број чаура које су пронађене, са исказима сведока који су чули пуцање из више пушака, исказима сведока који описују излазак из дворишта неких од војника (С. и М.), начином на који оштећени описују изглед војника који је био у дворишту када су враћени са улице и који је у потпуности идентичан опису који наводе сведоци припадници јединице који познају оптуженог и исказом сведока М. који описује начин кретања и нагуравања на зид цивила на чијем је челу он, а што наводи и оштећени Ф. Б. исказ сведока Е. да су цивили нагурани на зид, а да су се војници постројили испред, са упереним пушкама, мало заломљено, не у потпуно правој линији, а ово са исказом оштећених који по локализацији повреда знају да су војници стајали не баш у равној линији, из овако међусобно повезаних доказа једини разуман и логичан закључак је да је на оштећене са групом војника пуцао и оптужени Ђукић Жељко. При оваквом закључивању суд није могао да занемари чињеницу да је сведок М. који се кретао и био на челу групе цивила, на начин на који су то описали он и оштећени Ф. једини био у прилици да по имену означи оне које је видео да стоје пред цивилима са пушкама спремним за пуцање и да тада чује пуцњаву. Чињеница да је овај сведок добио одређене мере заштите у поступку решењем истражног судије не умањује значај његовог исказа који је у потпуности потврђен и сагласан са исказима оштећених који су овај масакр преживели, описали читав догађај исто као и сведок М. и настојали да што детаљније опишу догађај и војнике којих се сећају, при чему су по оцени суда несумњиво указали на оптуженог, али и са наведеним писаним доказима о броју пронађених чаура и метака и исказима сведока о томе да је пуцано из више пушака. На основу наведених доказа, суд је утврдио да је у групи која је пуцала на цивиле у дворишту породице Г. био и оптужени Ђукић Жељко.

Након догађаја оштећенима је указана помоћ што произилази из њихових исказа, као и исказа сведока С. В., др. Д. М. који је навео како је дотрчао на место где се све догодило, видео тела рањених и погинулих и да су тела затим санитетским колима пребачена у Приштину у болницу.

Приликом извршења радње, када је пуцао на групу цивила оптужени је поступао умишљајно. Како је одредбом члана 25 КЗЈ предвиђено да је кривично дело учињено са умишљајем када је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење или када је учинилац био свестан да може учинити дело па је на то пристао, суд је утврдио да је оптужени пуцајући на групу цивила са блиског растојања из аутоматске пушке истовремено када и други борци који су са њим били постављени у строј може да лиши живота цивиле у које пуца што је и хтео. Околност да су неки оштећени преживели резултат је благовремено указане помоћи. Осим тога суд је при доношењу закључка да је оптужени поступао умишљајно ценио и чињеницу да је оптужени био учесник рата на простору Хрватске и то на високом положају јер је био командант Боровског батаљона и због тога потпуно свестан својих радњи и њихових последица, као и чињенице да цивили жене и деца од којих једно није имало ни две године, који не учествују у борби нити имају оружје не представљају војни циљ и не смеју се према њима предузимати овакве радње.

Оптужени је поступао као саизвршилац, јер је пуцао заједно и истовремено са сада осуђеним Ц. С., Б. Драговић, М. Драговић и Ш. М. и непознатим припадником ПП, свестан да када су постављени у строј за пуцање и истовремено пуцају, заједнички делују и заједно предузимају радњу извршења, а све ово у смислу чл. 22 КЗСРЈ, одредбе којом је предвиђено да саизвршилаштво постоји ако више лица, учествовањем у радњи извршења или на други начин, заједнички учине кривично дело.

Стога је суд нашао да се у радњама оптуженог стичу сва обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву јер је дело извршио са осуђенима М. Драговић, Б. Драговић и Ш. М. (Пресуда Окружног суда у Београду-Веће за ратне злочине К.В.2/09 од 18.06.2009.године) и Ц. С. (Пресуда Окружног суда у Београду К.бр.1823/04 од 17.06.2005.године).

При одлучивању о правној квалификацији дела суд је ценио чињеницу да је на подручју Косова и у Подујеву, када је дошло до убиства групе жена и деце који су предмет овог поступка, био у току оружани сукоб између оружаних снага СРЈ, с једне стране и НАТО коалиције, са друге стране, започет бомбардовањем СРЈ 24.03.1999.године, а на територији АП КиМ истовремено је трајао оружани сукоб између војних и полицијских снага СРЈ и наоружане војне формације ОВК.

Оружани сукоб припадници јединице-осуђени Ц. С., М. Драговић, Б. Драговић, Ш. М. и оптужени Ђукић Жељко искористили су за извршење кривичног дела. Утврђено је, из исказа сведока В. С., да су се дан пре овога догађаја одвијале војне операције и борбе и да су припадници војске и полиције ушли у Подујево и успоставили

контролу. Цивилно становништво је бежало и крило се, а неки од саслушаних припадника јединице сећају се да су видели групе цивила на путу. Сведок Д. А. наведено је да им је речено да су требали да следећег дана «раде села», тј. да је наставак акције био усмерен на околна села. Цивилно становништво је како произилази из исказа сведока С. Б., С. Б. и Е. Д. заштиту тражило у граду, у кућама и тако се склањало од предстојећих борби, јер оштећени Е. Д. наводи да је из села побегао у град са породицом да би се заштитио. Управо да би заштитили породице од евентуалне одмазде мушкарци су изашли и из града и склонили се на околне њиве и поља. Оштећени Е. Д., С. Б. и С. Б. наводе да су у раним јутарњим часовима 28.03 изашли, оставили породице и са осталим мушким становништвом боравили наоко града, на њивама. Ову околност, да се на територији Косова и у околини Подујева воде борбе искористио је оптужени заједно са осуђенима Ц. С., М. Др. и Б. Др. и Ш. М. и припадником ПП, када су пуцали на цивилно становништво- групу жена и деце албанске националности коју су затекли у граду, искључиво мотивисани сукобом који се одвијао на том подручју и тиме што се радило о цивилима албанске националности. Околност да је оружани сукоб искоришћен за ликвидацију албанског становништва проистиче из чињеница да су пре него што је дошло до пуцања на ову групу цивила из те групе на улици издвојен и у чајиници убијен Х. Д., као и С. Г. о чему су сведочили сви оштећени. Стога су радње које је оптужени Ђукић предузео, заједно са осуђенима Ц. С., М. Др. и Б. Др. и Ш. М. повезане са оружаним сукобом и због тога су у конкретном случају прекршене и одредбе међународног хуманитарног права.

У ситуацији када постоји оружани сукоб као објективна околност и када је утврђено да су радње извршења повезане са овим сукобом примењују се правила међународног права, садржана у Женевској конвенцији о заштити грађанских лица за време рата од 12.августа 1949.године (IV Женевска конвенција), у којој је у чл. 2 ст.1 предвиђено да се примењује у случају објављеног рата или сваког другог оружаног сукоба који избије између две или више високих страна уговорница, чак и ако једна од њих није признала ратно стање, а у чл. 3 ст-1 примена одредби и на сукобе који немају међународни карактер, којом је предвиђено да је свака страна у сукобу дужна да у случају оружаног сукоба, који избије на територији једне од страна уговорница, примењује одредбе тог члана.

Ова Конвенција у члану 3 ст.1 тачка 1(а) прописује да се према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу, поступа у свакој прилици човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери и убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било ком сличном мерилу и у том циљу забрањени су и забрањују се у свако доба и на сваком месту према наведеним лицима, између осталог, повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепост и мучења. Дакле радња коју је оптужени предузео на начин описан у изреци, пуцања и убиства и

рањавања лица која не учествују непосредно у непријатељствима забрањена је. Како је током поступка несумњиво утврђено да покојни ни оштећени нису имали својство припадника оружаних снага друге стране у сукобу, већ да се ради о групи жена и деце, међу којима је био само један мушкарац старије животне доби, који нису код себе имали никакво оружје које би указивало да су имали учешће у сукобу, то се ради о цивилима, који уживају заштиту према наведеној одредби.

Због чињенице да се на подручју Косова и Подујева одвијао и унутрашњи сукоб у конкретном случају прекршене су и одредбе II Допунског протокола Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба, који у члану 51 предвиђа заштиту цивилног становништва које не узима директно учешће у непријатељствима, односно за време док не узима директно учешће у непријатељствима, па је у том смислу прописано да цивилно становништво, као такво, као и поједини цивили, неће бити предмет напада, а забрањени су сви акти или претње насиљем којима је главни циљ да шире терор међу цивилним становништвом.

II Допунски протокол Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба у члану 4 став 1 и 2а овог прописује да сва лица која не узимају директно учешће у рату или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани, а против поменутих лица забрањени су у свако доба и на сваком месту насиље над животом, здрављем, и физичким и менталним благостањем људи, нарочито убиство и окупно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик казне. Овом одредбом забрањено је насиље над животом. Суд је нашао да је оптужени предузимајући радње описане у изреци поступао противно одредбама Другог Допунског протокола којом је забрањено убиство лица која не узимају директно учешће у рату, јер су покојни и оштећени цивили особе које нису учествовале у рату и стога заштићени и овим међународним Протоколом.

Стога је суд нашао да се у радњама оптуженог стичу сва обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст I КЗ СРЈ у саизвршилаштву. При томе оптужени је поступао умишљајно и у саизвршилаштву јер је дело извршио заједно са Ц. С., који је осуђен правноснажном пресудом Окружног суда у Београду К 1823/04 од 17.06.2005.године, М. Д., Б. Д. и Ш. М., који су правноснажном пресудом Окружног суда у Београду-Веће за ратне злочине К.В.2/09 од 18.06.2009.године такође осуђени за ово дело.

Суд је оптуженог осудио на казну затвора од 20 година.

Приликом одмеравања казне, суд је од олакшавајућих околности на страни окривљеног ценио да је породичан, ожењен, отац четворо деце узраста од 4 до 20 година, као и да раније није осуђиван. Суд је ценио и здравствене прилике оптуженог који је наводио да болује од високог притиска, па је и ово узео као олакшавајућу околност.

Са друге стране, жртве кривичног дела су цивили, међу њима и седморо деце, од којих је најмлађе имало свега 21 месец. Оштећени који су преживели злочин Б. С., Ф., Ј., Л. и Г. задобили су тешке

повреде, са трајним последицама и изгубили мајке, браћу и сестре. Извршење дела погодило је и друге преживеле чланове породице, **Б. С.** и **Б. С.**, а посебно **Е. Д.**, који је изгубио целу породицу-родитеље, супругу и четворо деце. Околност која је пратила извршење дела, а била од значаја за одмеравање казне је ситуација пре стрељања, извођење беспомоћних жена и деце из кућа, претресање, при чему су претресана и деца и бацане им играчке, истеривање на улицу што је код њих могло да пробуди наду да ће се спасити, а затим пред свима убиство **Х. Д.**, повратак у двориште и молбе мајки да се деца поштеде.

Имајући у виду овако тешке последице дела, животно доба жртава и тешке повреде са трајним последицама код оштећених који су преживели масакр, свих изузетно тешких околности под којима је дело извршено, по оцени суда казна затвора у трајању од 20 година за оптуженог нужна за остваривање њене законом предвиђене сврхе и сразмерна је тежини и опасности дела и кривичној одговорности оптуженог. Суд је у уверењу да ће се оваквом казном у потпуности остварити сврха кажњавања предвиђена одредбом члана 5 и 33 КЗСРЈ.

На основу чл.50 КЗ СРЈ оптуженом је у казну урачунато време које је провео у притвору почев од 19.10.2007.године када је лишен слободе па надаље. (Оптужени је у установи за извршење кривичних санкција КПД Сремска Митровица провео време од 23. 07. 2009.год. до 18. 06. 2010. године када је био на издржавању казне затвора пре правноснажности пресуде Окружног суда у Београду -Већа за ратне злочине, К.В.4/08 од 18.06.2009.године).

Оштећени су на основу члана 206 ЗКП упућени на парницу ради остваривања имовинско правног захтева, о коме није било могуће одлучити у овом поступку јер су поставили али нису определили захтев.

Оптужени је ослобођен обавезе плаћања трошкова поступка и паушала јер је суд нашао да би плаћањем трошкова оптужени, који има четворо деце, довео у питање егзистенцију лица која је по закону дужан да издржава.

Исказе сведока **С. И.** и **Д. М.** суд је прочитао, али их посебно не образлаже јер се не односе на догађај који је био предмет оптужбе.

Записничар
Наташа Арсић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

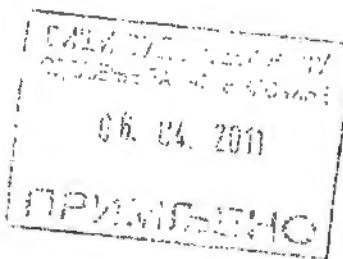
Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, у року од 30 дана од дана пријема писменог отправка, а преко овог суда.

Председник већа-судија
Снежана Николић-Гаротић
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
ЧНОСТ ПРЕПИСА ПОТВРЂУЈЕ
ОД СЕДНЕ СТОЛНЕ ПИСАРНИЦЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Посебно одељење
Кж1 По2 2/2011
Дана 11.02.2011. године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија Радмиле Драгичевић-Дичић, председника већа, Синише Важића, Соње Манојловић, мр Сретка Јанковића и др Миодрага Мајића, чланова већа, уз учешће вишег судијског сарадника Мирјане Јанковић - Недић, записничара, у кривичном поступку против окривљеног Ђукић Желка, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, одлучујући о жалбама окривљеног и његових бранилаца, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К.По2-44/2010 од 22.09.2010. године, у седници већа одржаној у смислу одредбе члана 375 став 1 ЗКП-а, дана 11. фебруара 2011. године, у присуству окривљеног Ђукић Желка и његових бранилаца адвоката др Гордана Божиловић-Петровић и Владимира Петровића, а у одсуству уредно обавештеног заменика Тужиоца за ратне злочине, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе окривљеног Ђукић Желка и његових бранилаца адвоката др Гордана Божиловић-Петровић и Владимира Петровића и пресуда Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине К.По2-44/2010 од 22.09.2010. године, ПОТВРЂУЈЕ.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К.По2-44/2010 од 22.09.2010. године, окривљени Ђукић Желко оглашен је кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, па је применом наведених законских прописа и одредби члана 5, 33, 33, 41 и 50 КЗ

СРЈ осуђен на казну затвора у трајању од двадесет година у коју му се урачунава време које је провео у притвору почев од 19.10.2007. године, када је лишен слободе, па надаље. Истом пресудом, а на основу одредбе члана 196 став 4 ЗКП, окривљени је ослобођен плаћања трошкова поступка и паушала, исти падају на терет буџетских средстава. На основу одредбе члана 206 ЗКП-а, оштећени су упућени на парницу, ради остваривања имовинско правног захтева.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили:

-окривљени Ђукић Жељко, због битних повреда одредаба ЗКП-а и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да Апелациони суд у Београду у смислу одредбе члана 377 став 2 ЗКП-а отвори претрес и донесе ослобађајућу пресуду и

-браниоци окривљеног Ђукић Жељка, адвокати Владимир Петровић и др Гордана Божиловић - Петровић, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о казни, са предлогом да другостепени суд у смислу одредбе члана 377 ЗКП-а одржи претрес и непосредно саслуша правноснажно осуђене Црнковић, Мелча, Борковић, Шокић који се налазе на издржавању казне, те да по завршеном претресу окривљеног Ђукића ослободи од оптужбе.

Гужилаштво за ратне злочине је у поднеску Ктрз бр. 12/2007 од 30.12.2010. године предложило да се жалбе окривљеног и његових бранилаца одбију као неосноване и првостепена пресуда потврди.

Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, одржало је седницу већа у смислу одредбе члана 375 ЗКП-а, у присуству окривљеног Ђукић Жељка и његових бранилаца адвоката Владимира Петровића и др. Гордане Божиловић - Петровић, а у одсуству уредно обавештеног заменика Тужиоца за ратне злочине, на којој су браниоци доставили допуну жалбе, па је размотрило списе предмета заједно са побијаном пресудом коју је испитало по службеној дужности, у смислу одредбе члана 380 ЗКП-а, жалбама окривљеног и његових бранилаца и допуном жалбе, а имајући у виду и мишљење заменика Тужиоца за ратне злочине, нашао:

Жалбе су неосноване.

Наиме, првостепеном пресудом као и поступком који јој је претходио нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка, нити је на штету окривљеног повређен кривични закон, а на које повреде Апелациони суд, као другостепени, у смислу одредбе члана 380 став 1 тачка 1 и 2 ЗКП-а, пази по службеној дужности.

Неосновано се жалбом бранилаца окривљеног побија првостепена пресуда због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368 тачка 10 ЗКП-а, тако што се истиче да је пресуда заснована на доказу на коме се не може

заснивати, па с тим у вези се даље наводи да је првостепени суд у поновном поступку само формално поступио по налогу Апелационог суда у Београду из пресуде Кж1 По2 3/10 од 25.05.2010. године, којом је наложено да се, осим исказа сведока ~~И~~, наведу и други докази који би окривљеног Ђукића довели у везу са извршењем предметног кривичног дела, међутим, по мишљењу бранилаца, првостепени суд у суштини и даље своју пресуду заснива искључиво на исказу заштићеног сведока ~~И~~, упорно понављајући његов исказ. Насупрот овим жалбеним наводима, по оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је у потпуности поступио по налогу из напред наведене пресуде, будући да из образложења побијане пресуде произилази да се иста заснива на доказима изведеним на главном претресу, а не само на исказу заштићеног сведока ~~И~~, већ је овај исказ цењен у склопу осталих изведених доказа, а пре свега исказа оштећених, као и исказа сведока ~~Р~~ ~~М~~ и ~~С~~ ~~Г~~, који у међусобној вези чине јединствену и логичну целину из које несумњиво произлази чињенично стање наведено у изреци ове пресуде.

Такође се неосновано жалбом окривљеног и његових бранилаца побија првостепена пресуда због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368 став 1 тачка 11 ЗКП-а, тако што се истиче да су разлози пресуде нејасни, те да о одлучним чињеницама постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини записника о исказима и самих тих исказа, због чега се пресуда не може испитати. Ово стога, јер су у пресуди дати јасни, довољни и аргументовани разлози о одлучним чињеницама, који не садрже никакве нејасноће, нелогичности и противречности, па ни оне на које се указује у изјављеним жалбама, због чега су ови жалбени наводи оцењени као неосновани.

Побијајући првостепену пресуду због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, жалбом окривљеног и његових бранилаца оспорава се оцена суда о изведеним доказима, а пре свега оцена исказа заштићеног сведока ~~И~~, тако што се истиче да је овај сведок имао мотив да лажно терети окривљеног Ђукића, а ради стицања привилегије заштићеног сведока, тако што би уместо себе, као учесника овог злочина, означио окривљеног Ђукића, имајући у виду да је против сведока ~~И~~ био покретнут кривични поступак због извршења предметног кривичног дела, који је касније обустављен. Осим тога, као мотив истиче се и породични сукоб између брата окривљеног и сведока ~~И~~ који је окривљени Ђукић у својој одбрани објаснио, због кога заштићени сведок ~~И~~ није хтео да буде у одељењу код окривљеног Ђукића, те упреке коју му је окр. Ђукић наводно упutio приликом првог контакта на терену. Будући да је окривљени Ђукић навео мотиве истицао током трајања првостепеног поступка, те да су исти били предмет оцене од стране првостепеног суда, а што је образложено на страни издавача првостепене пресуде, то по налажењу овог суда истицање ових мотива и у жалбама је неосновано, јер је првостепени суд правилно закључио да је једини мотив заштићеног сведока ~~И~~ био да након скоро десет година ћутања, каже истину о догађају коме је присуствовао и у коме замало није страдао, а ово тим пре што је његово сведочење потврђено како је то наведено и осталим изведеним доказима. Накле, првостепени суд је,

насупротив наводима жалби, дао јасне и логичне разлоге из којих није прихватио одбрану окривљеног Ђукић Жељка у погледу мотива сведочења заштићеног сведока П1, а које у свему као правилне прихвата и овај суд, због чега су супротни наводи жалби окривљеног и његових бранилаца оцењени као неосновани.

Надаље се у жалби бранилаца окривљеног наводи да оштећени Ј., С., Ф. и Л. Б. приликом препознавања код истражног судије нису указале на окривљеног Ђукића као на једног од учесника предметног догађаја, уз детаљно навођење у жалби како је вршено препознавање. Тачно је да оштећени приликом препознавања окривљеног нису указали на окривљеног међу лицима која су постављена у врсту за препознавање. Међутим, имајући у виду протек времена од десет година од догађаја па до обављеног препознавања (дана 22.12.2008. године), у ком периоду се окривљени променио, и од када је, како је и сам објаснио, ослабио сигурно више од тридесет килограма, о чему сведоче и саслушани сведоци – припадници јединице „Шкорпиони“, то је и по оцени овог суда логично да оштећени нису препознали окривљеног. Ово посебно када се има у виду узраст оштећених у време када су страдали чланови њихових породица и када су и сами били повређени, као и трауматичност ситуације у којој су оштећени били изложени због страха за свој и животе својих најближих. Наиме, оштећени Ф. је тада имао тринаест година, С. четрнаест, Ј. једанаест и Л. девет година када су пред њиховим очима страдале мајке, браћа и сестре, у којој ситуацији се не може очекивати да се сете лица свих особа која су пуцала у њих. О овоме најбоље сведоче речи оштећене Ј. Б. да јој се урезала у сећање слика сестре којој је бела крагна од капуга била крвава, а да је након што је пуцано у мајку њен мали брат плакао и викао „мама, мама“, док је мајка лежала погођена.

Када се има у виду све наведено, то и по оцени овог суда, околност да оштећени на препознавању нису указали на окривљеног Ђукић Жељка, не значи да окривљени није био у групи војника које су видели по повратку у двориште са улице, а што правилно закључује и првостепени суд. Наиме, оштећени су описали оне војнике којих се сећају, као и војника који је био у групи осталих бораца када су враћени у двориште, који је био агресивно понашање, наводећи да се ради о крупној особи, при чему овај опис у потпуности одговара опису окривљеног Ђукића, који је дао заштићени сведок П1, као и саслушани сведоци, припадници јединице – Б., Д., Б., С. и С. Г. који су за окривљеног навели да је био изузетно крупан, (а што уосталом ни сам окривљени не спори).

Што се тиче навода жалби окривљеног и његових бранилаца да окривљени Ђукић Жељко у време инкриминисаног догађаја није имао браду, Апелациони суд налази да исти не стоје, будући да је првостепени суд на основу исказа заштићеног сведока П1, као и исказа сведока Б., Д., Б., С., В., З. и С. Г. несумњиво утврдио да је окривљени Ђукић за време боравка у Подузелу имао браду, о чему су на страни

17 образложења пресуде дати детаљни и за овај суд прихватљиви разлози. С тим у вези, првостепени суд је, ценећи наводе одбране окривљеног да није имао браду када је био у Подујеву, за коју тврдњу је приложио фотографију сачињену у Пролом бањи, испред хотела „Радан“, када је, описујући свој изглед у време инкриминисаног догађаја, тврдио да на тој фотографији изгледа онако како је изгледао када је био у Подујеву, дакле, без браде, правилно закључио да је наведена фотографија сачињена очигледно касније. Изводећи овакав закључак првостепени суд је имао у виду да ни сам окривљени Ђукић није могао да објасни ко је ту фотографију сачинио, те ко је понео фотоапарат. Сво посебно када се има у виду да нико од саслушаних припадника јединице није могао да се сети када је ова фотографија из Пролом Бање сачињена, па је и по налажењу овог суда, инсистирање окривљеног на томе да се обријао и ошишао пре одласка у Подујево очигледно усмерено на избегавање кривичне одговорности, како је то правилно закључио и првостепени суд, о чему је на страни 18 пресуде дао детаљне и логичне разлоге који се наводима жалби не доводе у сумњу.

Побијајући првостепену пресуду због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, жалбама окривљеног и његових бранилаца се оспорава оцена суда о изведеним доказима, а пре свега оцену исказа сведока [] и сведока С [] Г [], тако што се истиче да насупрот закључку првостепеног суда, исказ сведока С [] Г [] не потврђује исказ сведока [] у погледу места где се налази окривљени Ђукић Жељко у тренутку пуцање. Међутим, по оцени Апелационог суда у Београду, насупрот овим жалбеним наводима, првостепени суд је правилно закључио да исказ сведока С [] Г [], у склопу осталих изведених доказа, потврђује исказ сведока [], па је првостепени суд правилном оценом исказа ових сведока, те исказа осталих припадника јединице „Шкорпиони“ извео несумњив закључак да је окривљени Ђукић Жељко био међу војницима који су пуцали на цивиле. Уосталом, исказ сведока [] потврђује и сведок Ф [] Б [] који на идентичан начин описује кретање цивила непосредно пре пуцање, када види и једног војника који се креће испред њих, који је том приликом могао бити погођен, а који исказ је у овом делу идентичан исказу сведока [] који на исти начин описује своје кретање пре пуцање, када су враћена са улице и нагурали на зид. Дакле, првостепени суд је доводећи у везу исказе оштећених са исказом сведока [] који је видео на који начин су војници постројени за пуцање, те да је међу њима окривљени Ђукић који такође стоји са подигнутом пушком упереном у цивиле, и описом који оштећени наводе у погледу тога како је изгледао окривљени, а што потврђују и остали припадници јединице. Јасно је да се ради о окривљеном Ђукићу кога су оштећени видели у дворишту и после враћања са улице, па имајући у виду све наведено, насупрот наводима жалби, правилан је закључак првостепеног суда да је окривљени Ђукић Жељко био међу војницима који су пуцали на цивиле. Ово посебно када се има у виду да тврдња окривљеног Ђукић Жељка, да је у моменту пуцања у цивиле стајао на улици са Т [] М [] К [] Н [] и још неким припадницима јединице, није потврђена исказима сведока на које се сам окривљени позива, а и у супротности је са исказом сведока С [] Г [], који није могао да потврди да је током пуцања на улици

видео окривљеног Ђукића. Наиме, сведок С. Г. је тврдио да је стајао на улици са Т. М. када су се чули рафали и да у близини није видео окривљеног Ђукића, кога описује као корпулентног, упадљивог и гласног. Имајући у виду овакав исказ сведока С. Г., из кога произлази да не зна где се налази окривљени Ђукић у тренутку пуцњаве, те да је он (сведок) стајао са Т. М. на улици, и по оцени овог суда, правилан је закључак првостепеног суда да окривљени Ђукић у моменту пуцњаве није са сведоком Т. М., како је окривљени тврдио у својој одбрани јер би у супротном он морао бити уочљив за сведока С., па према томе, и по оцени овог суда, првостепени суд из исказа сведока С. који исказ је у том делу у потпуности прихватио, правилно закључује да у моменту пуцања окривљени Ђукић није на улици већ у дворишту и да пуца на цивиле, како је то описао сведок И., који га види у стрељачком строју и при томе га описује право онако како га виде и оштећени. Када се исказ сведока И. доведе у везу са исказом оштећене Ј. Б., која описује да се добро сећа војника који је опшамарио снаху очеве стрине, јер је стајао поред ње, који је имао браду, био изразито крупан и деловао агресивно, а при томе га разликује од другог војника који је имао пуну браду са брковима, који је стајао у позадини и није био много висок, и оштећеног Ф. Б. који се сећа крупног војника који је нешто галамио, а што потпуно одговара опису Ђукић Жељка, те чињеницом да ни сведок С. Г. није могао да потврди да је током пуцњаве на улици видео окривљеног Ђукића, као и исказима заштићеног сведока И. и сведока С. Г. у погледу изласка војника након пуцања из дворишта, логичан је закључак првостепеног суда да је окривљени Ђукић био у дворишту, пуцао и међу првима изашао из дворишта, а да је сведок И. према сопственом исказу и исказу сведока С. изашао последњи, због чега су наводи жалби којима се оспорава овакав чињенични закључак првостепеног суда, оцењени као неосновани.

Стоји чињеница да је оштећени Ф. описујући униформисана лица ичао о војнику најкрупније грађе са племом на глави, међутим, тај део исказа оштећеног Ф. не доводи у сумњу правилност закључка првостепеног суда да се окривљени Ђукић налазио у групи војника која је била у дворишту када су враћени са улице јер то произлази из других изведених доказа, а пре свега исказа оштећене Ј. која такође описује крупног војника, како Ђукића описују и припаднице његове јединице, који се грубо понашао, а што у свом опису помиње и оштећени Ф. те је очигледно да се ради о истом лицу. Стога разлике у казивању оштећених Ф. и Ј. у погледу чињенице да ли је окривљени Ђукић имао плем или не, а на чему окривљени и браниоци у жалбама посебно анимацију, покушавају да представе да окривљени Ђукић нема никакве везе са предметним догађајем, по оцени овог суда представљају неважан детаљ у опису изгледа који уопште не доводи у сумњу чињеницу да из исказа оштећеног Ф. произлази да он говори о окривљеном Ђукићу, јер је то потврђено исказима осталих сведока и оштећених, а како је то напред детаљно објашњено.

Насупрот наводима жалби, првостепени суд је у образложењу пресуде дао јасне, логичне и убедљиве разлоге из којих је прихватио исказ заштићеног сведока [REDACTED], будући да је исти у погледу одлучних чињеница поткрепљен напред наведеним доказима, а пре свега исказима оштећених, као и исказима припадника јединице „Шкорпиони“, које разлоге у свему као правилне прихвата и овај суд, па су супротни наводи жалби окривљеног и његових бранилаца којима се оспорава оцена исказа заштићеног сведока [REDACTED] оцењени као неосновани.

Дакле, да је на оштећене пуцано из више оружја, као што је у свом исказу објаснио заштићени сведок [REDACTED], упућује број и распоред повреда које су оштећени задобили, те је и по оцени Апелационог суда, правилан закључак првостепеног суда, да је на оштећене пуцано из различитих праваца, јер је, оштећена С. [REDACTED] Б. [REDACTED] погођена тринаест пута у руку, два пута у ногу и једанаест у леђа, оштећени Ф. [REDACTED] Б. [REDACTED] рањен је у обе ноге и то са три метка у једну ногу и два метка у другу, оштећена Ј. [REDACTED] погођена је у оба рамена, леву руку и леву ногу, оштећена Л. [REDACTED] рањена је у пределу врата, леђа, рамена и прста, док је малолетни Г. [REDACTED] Б. [REDACTED] рањен у леву бутину. Осим тога, исказ заштићеног сведока [REDACTED] у овом делу потврђују и сви сведоци, припадници јединице који су говорили о томе да су чули пуцњаву и на идентичан и сагласан начин тврдили да је пуцано из више оружја, односно да су чули рафалну паљбу из аутоматских пушака, а што потврђује и чињеница да су на месту догађаја приликом вршења увиђања сведоци Ј. [REDACTED] и А. [REDACTED] пронашли много чаура и метакa, те да су сакупили и предали само један део, тачније 37 чаура и метак, а остале метке и чауре су оставили, што потврђује и исказ оштећеног Б. [REDACTED] Д. [REDACTED] који је сазнавши да му је настрадала породица, на лицу места нашао 96 чаура које је предао канцеларији Хаашког трибунала.

Према томе, када се сви ови докази доведу у међусобну везу, и то: искази сведока да је пуцано из више оружја, број чаура које су пронађене, са исказима оштећених који описују изглед војника који је био у дворишту када су враћени са улице и који је у идентичан опису који наводе сведоци припадници јединице који познају окривљеног и исказом сведока [REDACTED] који описује и начин кретања цивила на чијем челу је он био и њихово нагуравање на зид, (а што на идентичан начин описује и оштећени Ф. [REDACTED]), као и кретање војника који су се постројили испред са упереним пушкама, мало заломљено, не у потпуно правој линији, описујући притом како је изгледао стрељачки строј, а наиме, да је видео на који начин су војници постројени за пуцање, те да је најпре видео једног припадника ПЈП са прслуком и поред њега окривљеног Ђукић Жељка поред кога је стајао осуђени Ц. [REDACTED] С. [REDACTED] до њега Милош Д. [REDACTED], па момак кога у то време није познавао – Беојковић Д. [REDACTED] и затим најмлађи припадник јединице који је претресао цивиле – Ш. [REDACTED] М. [REDACTED], објаснивши да су сви побројани стајали у положају за пуцање подигнутих пушака уперених у групу цивила и да се тада зачула заплушујућа пуцњава, а што је детаљно наведено на страни 24 образложења пресуде, па када се овакав исказ заштићеног сведока [REDACTED] доведе у везу са исказима оштећених који по локализацији повреда знају да су војници

стајали не баш у равној линији, то и по оцени овог суда једини могући и логичан закључак је да је на оштећене са групом војника пуцао и окривљени Ђукић Жељко, како је то правилно закључио и првостепени суд, о чему је у образложењу пресуде на страни 27 дао детаљне ралоге који се наводима жалби не доводе у сумњу, због чега су жалбе оцењене као неосноване.

Имајући у виду све напред наведене и ваљано оцењене доказе, и по налажењу Апелационог суда, првостепени суд је правилно закључио да је окривљени Ђукић Жељко поступао као саизвршилац, јер је пуцао у цивилна лица заједно са осуђеним Ц. С. Б. Д., М. Д. и Ш. М. и непознатим припадником ПЈП, кршећи при том правила међународног права, при чему је био свестан да када су постављени у строј за пуцање и истовремено пуцају, заједнички делују и заједно предузимају радњу извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. Такође, првостепени суд је правилно утврдио да је окривљени Ђукић Жељко предметно кривично дело извршио са директним умишљајем, с обзиром да је био свестан да пуцајући из аутоматске пушке на групу цивила са блиског растојања истовремено када и други борци који су са њим били постављени у строј може да лиши живота цивиле у које пуца, што је и хтео. При доношењу закључка да је окривљени поступао умишљајно, првостепени суд је правилно ценио и чињеницу да је окривљени био учесник рата на простору Хрватске, а наиме, да је био командант Боровског батаљона, те да се налазио на високом положају и због тога био потпуно свестан својих радњи и њихових последица, као и чињенице да цивили - жене и деца, од којих једно није имало ни две године, не учествују у борби, нити имају оружје, не представљају војни циљ и да се према њима не смеју предузимати овакве радње, како је то детаљно образложено на страни 28 пресуде.

Апелациони суд је оценио и остале наводе жалби окривљеног и његових бранилаца, као и наполе из допуне жалбе којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, а која допуна практично представља разјашњење навода жалбе и у којој се суштински понављају жалбени наводи, па је нашао да се истима не доводи у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања, због чега су жалбе одбијене као неосноване.

Дакле, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио Кривични закон, налазећи да се у радњама окривљеног Ђукић Жељка стичу сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, за које је и оглашен кривим. Наиме, окривљени Ђукић Жељко је заједно са напред наведеним правноснажно осуђеним лицима, кршећи међународне прописе (Женевске конвенције и Допунске протоколе, ближе означене у изреци првостепене пресуде) за време оружаног сукоба, у Подујеву, лишио живота четрнаест лица (од којих су седам малолетна док је пет малолетних лица рањено, чија имена су наведена у изреци првостепене пресуде), а која лица нису учествовала у непријатељствима и која уживају заштиту у складу са

међународним прописима, те су на тај начин у радњама окривљеног остварена сва субјективна и објективна обележја наведеног кривичног дела.

Жалбом бранилаца окривљеног побија се првостепена пресуда због повреде Кривичног закона тако што се наводи да је првостепени суд повредио Кривични закон на штету окривљеног изрекавши му казну затвора у трајању од двадесет година, при чему се у жалби указује на одредбе Закон о изменама и допунама КЗ СРЈ (Сл.лист КЗ СРЈ бр. 61 од 09.11.2001.године), и то на измењен став 2 члана 38 КЗ СРЈ уз истицање да је из система казни брисана казна затвора у трајању од 20 година, те да став 1 наведеног члана прописује да се не може изрећи казна затвора у трајању дужем од 15 година, па је с тим у вези, по мишљењу бранилаца у конкретном случају повређен Кривични закон на штету окривљеног. Ови жалбени наводи су оцењени као неосновани јер је првостепени суд правилно применио Кривични закон који је важио у време извршења предметног кривичног дела, а који је уједно и најповољнији за окривљеног, будући да је каснијим изменама, на које се позивају браниоци, предвиђено да се за најтежа кривична дела или најтеже облике тешких кривичних дела може прописати и казна затвора од 40 година, а осим тога, истим Законом о изменама и допунама КЗ СРЈ за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст.1 КЗ СРЈ, за које је окривљени Ђукић овде оплашен кривим, уместо дотадашње казне затвора у трајању од 20 година, прописана је казна затвора од 40 година, дакле, строжија казна која је свакако неповољнија за окривљеног. Према томе, имајући у виду наведено, не стоје наводи жалбе бранилаца окривљеног да је у конкретном случају повређен Кривични закон на штету окривљеног, због чега су ови жалбени наводи оцењени као неосновани.

Испитујући првостепену пресуду у делу одлуке о кривичној санкцији, а поводом жалбе бранилаца окривљеног и окривљеног Ђукић Жељка у смислу одредбе члана 383 ЗКП, Апелациони суд је нашао да је првостепени суд правилно утврдио и ценио све околности од значаја за висину казне, те тим околностима дао адекватан значај. Најме, првостепени суд је од олакшавајућих околности на страни окривљеног правилно утврдио и ценио чињеницу да се ради о породичном човеку – ожењен, отац четворо деце узраста од 4 -20 година, да раније није осуђиван, при чему је имао у виду и његове здравствене прилике, док је правилно као отежавајуће околности ценио тежину извршеног кривичног дела, околности које су пратиле извршење дела – ситуација пре стрељања, извођење беспомоћних жена и деце из кућа, претресање чак и деце и којој су бацане играчке, као и тешке последице кривичног дела, животно доба жртава међу којима је било седморо деце, од којих је најмлађе имало 21 месец, као и да су преживели оштећени који су изгубили мајке, браћу и сестре, задобили тешке повреде, са трајним последицама, а извршење овог кривичног дела погодило је и друге преживеле чланове породице Б. С. и С., а посебно Б. Д., који је изгубио целу породицу-родитеље, супругу и четворо деце, а што је детаљно образложено на страни 30 и 31 пресуде. Имајући у виду све напред наведене околности, тежину извршеног кривичног дела и његове

последнице, првостепени суд је правилно поступио када је окривљеном Ђукић Жељку изрекао казну затвора у трајању од двадесет година, која је и била прописана за конкретно кривично дело. По налажењу овог суда, казна затвора у наведеном трајању је нужна и потребна за постизање законом прописане сврхе кажњавања, како је то правилно закључио и првостепени суд, те се неосновано жалбом бранилаца окривљеног побија првостепена пресуда због одлуке о казни, при чему се овај жалбени основ уопште не образлаже.

Пошто се жалбама окривљеног и његових бранилаца не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, то су жалбе одбијене као неосноване.

Са изнетих разлога, а на основу одредбе члана 388 ЗКП-а, Апелациони суд у Београду је одлучио као у изреци пресуде.

Записничар
Мирјана Јанковић-Недић, ср

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Радмила Драгичевић-Дичић, ср

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић

